ADELA ENGELHART

ZAGREB 1929.

TISAK NADBISKUPSKE TISKARE.

ADELA ENGELHART

ADELA ENGELHART

Sve za Te, presveto Srce Isusovo!

Lozinka i cilj njezinog života.

IZDAJE »VJESNIK MARIJINIH KONGREGACIJA«
ZAGREB.

S dopuštenjem redovničkoga poglavarstva Družbe Isusove u Zagrebu od 26. studenoga 1928. i nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu od 6. prosinca 1928. br. 7892.

UVOD.

Veliki biskup Mahnić znao je često upozoriti članove katoličkog pokreta na divne plodove, koje donosi primanje česte i svagdanje sv. pričesti. »Mi ćemo doskora imati svetih duša, ako se bude kod nas gajila česta sv. pričest«, riječi su velikoga biskupa. I nije se prevario. Među nama se došla pojavljuju svete duše, i njihovo je posvećenje plod svakidanjeg pričešćivanja.

Jedna između takovih duša je i Adela Engelhart. Nježna poput cvijetka, čista kao ljiljan, ponizna kao ljubica, ovijena oštrim trnjem preraznih kušnja i teških trpljenja, cvjetala je uz Mariju i Euharistično Srce Isusovo. U nevinosti duše, u velikoj euharističnoj ljubavi lijepo se rascvala, mirisom svoga kreposnog života mnoge zadivila, i konačno se prestavila na Božanskome Srcu, uz kip Imakulate . . . Božanski ju je Spasitelj našao kao mudru djevicu s upaljenom svjetiljkom u ruci i pozvao ju u svoje lijepo nebo, za kojim je toliko čeznula.

»Kada će pasti, moj premili Isuse, ona bijela Tvoja Euharistijska koprena, da Te vidim licem u lice? . . .« znala je ona kazati Gospodinu. Bijela je koprena pala i Adela gleda već svoga Spasitelja licem u lice . . .

U Zagrebu, na blagdan Bezgriješnog Začeća, 1928.

Dijete Božje.

12. prosinca 1882. ugleda u Đurđevcu svijetlo svijeta ova Božja odabranica. Iza nekoliko dana posveti ju Gospodin po sv. Krstu. Čim se preporodila vodom i Duhom Svetim, čini se, da joj je Gospodin odredio stazu trpljenja u zemaljskome životu.

»Čini mi se«, piše ona, »da mi je već nad kolijevkom bdio anđeo boli, i da nije zaboravio svoje dijete za čitavog života. Netom sam stupila u četvrtu godinu života, umrije mi majka. Meni, malenoj djevojčici, nije bilo više dano, da nazovem slatko ime »majka«. Gospodin mi je uzeo najmiliji stvor na svijetu. Privinula sam se bakici.«

Otac se njezin po drugiput oženio, i tako je mala Adica dobila maćehu, no nije ostala u roditeljskoj kući, jer ju je uzela k sebi tetka.

»Evo me kod tetke u djetinjim igrama i u mnogim suzama. Premda me tetka prigrlila kao kćerku i posvema izjednačila sa svojom djecom, ja sam ipak često tugovala za svojom majkom, koje sam se jedva spominjala. Nadošlo je i vrijeme mojega prvog školovanja. Vrlo sam rado učila, veselila se sticanju znanja. Anđeo boli nije zaboravio svoje dijete. Živo se sjećam. Jednog mi dana rekoše: Umro ti je otac. Samo sam ga jedamput vidjela, kad me je posjetio kod tetke, ipak mi je bilo veoma teško. Još malena djevojčica, stajala sam kraj prozora. Turobne mi oči gledale u nebesku modrinu, srce mi tražilo samo nebesku utjehu. Premda u kući dobroga tetka i brižne tetke, živo sam osjetila, da sam siroče bez oca i majke. Suze su kapale i tekle, no

držala sam ih u tajnosti. Za njih je znao samo Onaj, koji me, u providnosti svojoj, opsipao s boli. O, ubogo srdašce moje, a da si onda vidjelo u daljinu more suza, boli i odricanja.«

Svoje školovanje opisuje ona ovako:

»Učila sam veoma rado, rado sam primala uzgoj i opomene svojih učiteljica. Za sve to hvalim Onome, koji mi je dao tako veliku želju za školovanjem, osobito kod časnih sestara. Njemu sam se od djetinjstva rado molila i na Njega mislila. I to mi je On sam dao. U svome temperamentu imala sam klice prpošnosti i tvrdoglavosti. Ta se moja ćud mijenjala u višoj djevojačkoj školi. Dar je to milosti Božje i uzgoj časnih sestara. Sjećam se naime, da sam u III. razredu pučke škole prkosila. U I. i II. razredu imala sam učiteljicu, koja nas je mazila. U III. razredu dobila sam prestrogu č. sestru učiteljicu. Premda sam u svim razredima, sviju škola i na maturi bila odlikašica, sada sam dobila II. red. Prevelika je njezina strogost utukla u meni volju za rad, a moj se prkos izdizao. Ja sam na sva njezina pitanja samo šutjela, a ona me samo tukla. Premda je iza toga nastao u našoj kući zazor od samostanske škole, ja sam ipak toliko težila za tim, da polazim baš u samostansku školu. Vodila me u tom ljubav i milost Božja. Da sam naime pošla u državni licej, zacijelo bi i pošla stazom ovoga svijeta, a tako me Gospodin uzgojio za Sebe. Danas, kad sam učiteljica, uviđam, da je ona godina u mojem djetinjstvu dobra škola za moje zvanje. Ne mazim djecu, i ako ih ljubim, ali upravo sa strahom pazim, da ne bi u kojem djetetu ugušila volju za rad. Pazim na to, da upoznam i proučim one, koje mi je Gospodin povjerio. Zato Mu i moje srce tisućput hvali za sve dobro i sve teško u mome životu.

U samostanskom liceju bila sam marljiva, školski me rad silno veselio. Moj prkos je, hvala Bogu, prestao.

Ženska učiteljska škola u samostanu milosrdnica u Zagrebu.

Molitva i svaka pobožnost osobito mi je ugađala. Nisu manjkale ni sada razne kušnje, no i na tome hvalim Bogu,

Svršila sam četiri razreda samostanskog liceja, neodoljivo sam čeznula za učiteljskom školom; ali moji nisu o tom htjeli ni čuti. Duša mi se sva prelila dubokom boli. Trpjela sam vrlo mnogo, a i mnogo sam molila pomoć u božanskoga mojeg Spasitelja. Jednog će dana, kad sam gorko plakala, moj tetak reći tetki: Dat ćemo je u učiteljsku školu, kada toliko želi. U učiteljskoj školi bila sam vrlo zadovoljna. Školski posao, lijepi uzgoj, osobito u duhovnome pogledu napunjali su mi dušu srećom, i ako nije ni sada manjkalo kušnja. U toj mi je školi bila najmilijom učiteljicom pokojna č. s. Klara, a najmilijim profesom dr. Josip Lang. Sve smo ih učenice ljubile. I ako sam bila škrupulozna, volila sam se u to vrijeme približiti k Euharističnom Isusu u presv. Pričesti, no uvijek sam se prije ispovjedila. K sv. Misi sam rado polazila, kad sam ikako mogla. Prisustvovanje nekrvnoj presv. Žrtvi jako me privlačilo.

Sad je nastupilo za mene vrijeme teških kušnja. Silno sam čeznula za samostanskim životom. Posvetiti se Isusu i samo Njemu, to je bila želja srca moga. Moji me nisu pustili. Pitala sam tadanjeg duhovnog vođu, bi li pobjegla, ali mi on to nije dopustio. Pokorila sam se sv. volji Božjoj, ali sam i trpjela. Bilo mi je tim teže, što nisam dobila učiteljsko namještenje u Zagrebu, a moji me nisu pustili u provinciju. Vrijeme je ovih kušnja dugo trajalo. Nakon par godina dobila sam privremeno učiteljsko namještenje u Zagrebu. Moje veselje, bilo je veliko, ali samo na nekoliko mjeseci. U školi je obolila neka djevojčica od škrleta. Doskora sam i ja osjetila vrućicu i glavobolju. Ipak sam išla u školu, nadajući se, da će to proći. Nije prošlo. Meni sve gore i gore, a prizvani liječnik ustanovi i kod mene škrlet. Tetka me nije pustila u bolnicu, nego me s jednom č. s. bolničarkom kod kuće njegovala. Jer sam u vrućici još hodala, zadobila sam i upalu bubrega. Bilo mi je jako zlo i mnogo sam trpjela. Primila sam i zadnju pomast. Najviše me boljelo, što nisam mogla, radi vratobolje, primiti sv. Popudbinu. Ah, kako mi je pomisao na to bila teška! Od same pak smrti nisam nikad zazirala, a ni ovom zgodom. Što više, rado sam slušala pripovijedanja č. sestre o smrti. Ipak smrt nije nadošla. Nakon četiri tjedna teških muka bilo mi je bolje. Još tri tjedna bila sam u bolesničkoj sobi, i onda se, na sam Uskrs, zaputila u crkvu, k presv. Tajnama«.

Učiteljica.

Bila je rođena učiteljica. Njena težnja za učiteljskim zvanjem dovede je na preparandiju, gdje se savjesno pripravi. Njena želja za učiteljskim radom nije jenjala, pače sve većma rasla, makar da je šest godina uzaludno tražila namještenje. Kolike boli zadadu joj tolike odbijene molbe, ali ne slomiše njenu veliku težnju za radom u školi.

Iza svršenih nauka prima se odmah prakticiranja u osnovnoj školi u Zagrebu. Ljubav k djeci usrećivala je od prvog časa. »Ćutim se sretnom među tim mališima i čeznem za časom, kada ću zapovijedati svojoj vojsci«, piše ona u to vrijeme.

Prakticirala je u I. razredu. Nastavnica tog razreda bila je vanredno iskusna i dobra učiteljica. Među djecom nađe se jedna djevojčica, koja je uporno šutjela i nije htjela da progovori na mnoge pokušaje i pitanja raznih učiteljica. Kad je Adela pristupila tom djetetu puna nježne i neodoljive ljubavi, progovori mala, i odonda nije bilo više te poteškoće. Iskusna ravnateljica reče Adeli: »Vi ste mnogo postigli kod toga djeteta.«

Ti su je uspjesi veselili, i ona je živo željela namještenje, pa bilo i u posljednjem seocu. »Ja bih u samoći

radeći za mili narod našla svoj mir i zadovoljstvo. Duhom poletim u svoje malo seoce, tu vidim mili naš bijedni narod, nevinu dječicu, a kad pomislim, da ću biti uzgojiteljicom te djece, ćutim neopisivu radost i čežnju da se to sanjarenje oživotvori. Razmatrajući tako, mislim, da ne bi mogla ni u jednom zvanju više raditi za bližnjega, negoli u učiteljskome meni tako milome. Oh, kako bih rado žrtvovala svoje mlade dane, no što ću, kad me odbijaju ljudi, koji ne gledaju na drugo, već samo na protekciju.«

Iza dviju godina uzaludnog čekanja prima privatno namještenje. S ljubavlju poučava dvoje židovske djece, a usto ne zaboravlja ni na domaću služavku, i nju uči čitati nakon svršena rada. Mali Židovi bili su slabo daroviti, mnogo se s njima namučila, ali ljubav je sve svladala. »Tako su mi mila ta djeca,« piše Adela »da ćutim bol, kad pomislim, da je još samo kratko vrijeme što ću biti s njima.« I s tom djecom postiže lijep uspjeh, roditelje potpuno zadovolji, a djeca polože ispit odlično.

Buduće godine prima privatno mjesto na Pantovčaku, poučava maloga Čeha. Idući danomice k svome učeniku razgovara se putem sa siromašnom djecom. »Uopće volim svu djecu,« veli ona. »Rado se s njima razgovaram, pa mi dođe pred oči ona slika, kako Spasitelj skuplja te ljubimce svoje oko sebe. Lijep je učiteljski stalež!«

Premda ima privatno namještenje, ipak ne prestaje tražiti učiteljsko mjesto, ma da je već mnogo puta odbijena. Vjerno bilježi svoje »pakračke dekrete«, ta već je potrošila lijepu svoticu novaca na biljege. Napokon u prosincu 1906. nakon četiri i pol godine čekanja eto joj namještenja. I to u jednome od najzabitnijih mjesta u Slavoniji, u nekom ciganskome selu. Ona se sprema na put, a u to dobije dekret za namjesnu učiteljicu u

Zagrebu. Teške je brige salete: da odbije stalno namještenje, ma da je u zabitnome selu, ili da odbije ono mjesto u Zagrebu? Bori se Adela i misli da primi namještenje u Slavoniji. To je u blizini Đakova, a nju vuče davna želja u đakovački samostan. Ali ukućani joj ne dadu, a i duhovni vođa svjetova ostati u Zagrebu. To je bilo njeno polje rada i trpljenja, tako je Providnost udesila.

Evo je u školi u Zagrebu u I. razredu.

»Sretna sam,« piše ona, »među svojim djevojčicama, samo se tri glavice neprestano okreću, čas ih pogledam oštro, pa i zagrmim, ali se to brzo zaboravi, pa je opet isto — ali ih zato ipak volim. Ćutim se sretnom među njima.«

Ta je njena sreća bila kratka. Iza nekoliko mjeseci oboli jedna djevojčica od škrleta, a za koji dan, osjeti i mlada učiteljica vručicu i glavobolju. Ne će da ostane kod kuće, ta izgubila bi teško očekivano namještenje, sili se dok ne opazi po tijelu crvne pjege — i sama je dobila šarlah. — Morala je ostaviti svoju ljubljenu djecu. Adelina je bolest vanredno napredovala, liječnici nijesu više imali nade, a Adela se veselila smrti i lijepo se pripravila, samo ju je žalostilo, što nije smjela primiti sv. pričest radi grlobolje. Primila je zadnju pomast i sve je već bilo pripravno za put u vječnost — »ali Bog htjede inače, još treba trpjeti na ovome svijetu. Hvala Mu i slava!« tako piše svojoj prijateljici.

Nakon bolesti brzo se oporavila i opet se brigala za namještenje. Nanovo obilazi pragove s molbom za koje mjesto, prigovaraju joj što je odbila ono zabitno selo u Slavoniji. Skršena od boli piše: »Imam mnogo trpjeti i podnašati, borim se s mišlju da pokucam na vrata samostanska. Neka bude, kako dragi Isus hoće. Hvala Gospodinu Bogu, što imam čvrstu vjeru, to je

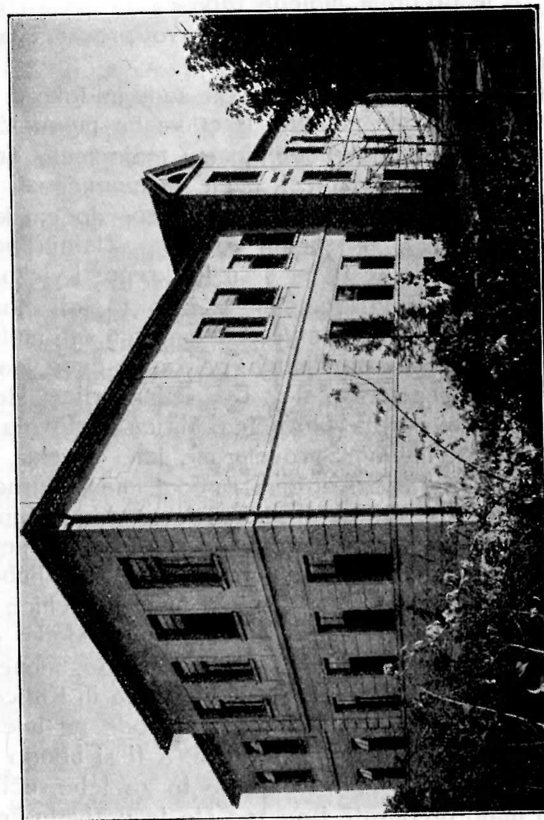
moja najveća utjeha. Pripovijedao je jedan Isusovac da su u staro doba običavali blagoslivljati iz jedne lađe »svetim Tijelom« ostale lađe, pa su čvrsto držali, da ona lađa na kojoj je dragi Isus bio, ne će potonuti. Takova lađica je naša duša, pa ako će Isus u njoj biti, one ne će potonuti, makar ju najgrozniji valovi biju. Istina je, sveto Tijelo nas jača, sve rado podnosimo. Moj život bez vjere naličio bi strašnoj tamnoj oluji, ali zlatni moj Isus, On je moje svijetlo, On vodić moj u ovom gorkom životu.«

I doskora se osvjedoči, da je Isus uslišao njene molbe. Sama je zabilježila:

»Putevi su Božje Providnosti zaista nedokučivi. Opet sam bez namještenja. U samostan ne smijem, u provinciju na učiteljsko mjesto ne smijem. U pomoć mi priskočio moj božanski Otkupitelj. Čitala sam u novinama, da general Borojević traži uzgojiteljicu za svoga sina. Ali što ću, ja ne znam francuski, a i to je bio jedan od uvjeta. Ipak sam se odvažila da se najavim njegovoj supruzi. Jao! Ja sam četrnaesta po redu. Prekasno sam došla. Vratila sam se kući bez ikakve nade. Gospodina sam ipak molila uslišanje. Iza nekoliko dana pozvali me Borojevićevi k sebi, prem su imali više učiteljica na izbor sa svim uvjetima, koje su tražili. Tako sam ja postala uzgojiteljicom malome Miroslavu. Nebeska Majka i premili Isus znadu, da sam mališa upoznala s Njima. Mislim, da sam u svome radu lijepo uspjela, jer je g. general bio vrlo zadovoljan i ponudio mi u zahvalu kakvugod uslugu želim. Ja sam ga zamolila, da mi priskrbi učiteljsko namještenje u Zagrebu, i to sam za kratko vrijeme dobila. Božja me je dakle ruka dovela u tu kuću.«

Njeno je srce bilo puno sreće. Početkom te školske godine piše Adela.

»Ćutim se neizmjerno sretnom u mom dragom, malom prvom razredu i pri pomisli, da sam sada prava, prava učiteljica. Namještena sam na trnjanskoj školi,

Gradska pučka škola u Trnju.

imam male mužeke i mužice. Ljubim tu dragu dječicu, oni mi uzvraćaju, to opažam. Oh, kako je lako predobiti ta nježna srca dječja.« — »Dječice mila, dječice,

vi dušice Kristovom Krvlju otkupljene, sad ću se svom snagom vama posvetiti. Vaše se glavice moraju napuniti znanjem, a vaša srca ljubavlju k Isusu i presvetoj Djevici. To je program mojega rada.«

Da uzmogne praktično provesti svoj program, pravi dnevni red.

»Ustanem u 6 sati, obavim svoje sada mi tako drago razmatranje i jutarnju molitvu. U crkvu ne mogu ići, a to mi je žalost, u pola 8 putujem u moje malo Trnje. Vraćam se u četvrt dvanaest, onda po mogućnosti posjetim dragoga Isusa u crkvi. Kad naveče dođem kući, čitam iz »Filoteje«, »Nasljeduj Krista«, »Zlatnih pabiraka«, i nešto o krotkosti, jer se u toj kreposti vježbam; obavim po koji posao, pomolim se i do 10 sati moram biti u postelji, pa slatko, slatko spavam do 6 sati ujutro.«

Djecu je vrlo nježno ljubila, pa zar je čudo, da su joj to nevina djeca uzvraćala? Evo jedne crtice, što je zabilježila: »Moja mala pjevačica Mirica očitovala mi je svoju nježnu ljubav. Sprovela me kući i rekla mi: »Gospodično, ja vas za dragim Bogom imam najrađe.« Ja sam joj kazala, da za dragim Bogom dođu najprije roditelji, a onda gospodična. Ona me motrila njenim velikim očima, možda još nije pojmila taj red ljubavi. Evo je i opet, i ona bi htjela, poput njene učiteljice vidjeti, da li je i ona ljubljena, pa me pita: »Molim gospodična,« i smješi se, »koga vi imate rađe, mene ili Katicu?« A ja ju pitam: »Tko je bolji Mirica ili Katica?« »Katica«, bio je odgovor i moja mala ode na mjesto. Ta Katica nije ništa bolja, mišljah ja, a ti si ubogo dijete sada tako rastuženo. Dobro je to za tebe, uči se već sada malo pregarati, Bog zna što te u životu čeka. Ljubim svu svoju dječicu, ali da su mi sva takova kao Mirica, bilo bi prelijepo u školi.«

Nastojala je da svoju djecu i razveseli, bilo je to prvi puta na sv. Nikolu. »Ja sam djeci prije često spominjala sv. Nikolu, ona mi se drago nasmješila, pa došlo vrijeme da sv. Nikola djecu razveseli. Smišljala sam, što bi učinila i mislila sam nešto. Moja djeca teško donose novce za nabavu škol. stvari, stoga sam kupila svakome držalce i nataknula svijetlo pero, pa onda, da ne izgleda ovako prozaično, privezala sam na svako šećer u raznobojnim papirićima. Baš je bilo dražesno. Bila je subota poslije podne. Za odmora pustila sam ih na hodnik, sve darove postavila na stol, a u sredinu šibu i list sv. Nikole. Stavila sam se na prag škole, da motrim ove male. Ah! kako su radosno pogledavala na stol i pljeskala ručicama! Čitala sam im list, a oni su pozorno, pozorno slušali, spomenula sam u listu neke nevaljance i nevaljanke. Jedna se je tresla, kad sam je spomenula, tako je na nju djelovalo. No sv. Nikola je svima oprostio i donio darove. Kad sam im dijelila, djeca su se tako veselila; da ne mogu opisati njihovo veselje; u taj čas bila sam i ja sretna.«

Mnogo je radila i namučila se u školi, osobito kad su djeca bila manje darovita. »Iskreno priznajem« veli ona, »ulažem sve svoje sile za njih i veselim se, da mi je dragi Bog dao tu nevinu dječicu, za koju ću žrtvovati sve.«

Mnogo razmišlja ,kako će djecu poučiti, da upoznaju dragoga Isusa, a u tom je sretna, da odabire najzgodniji način, primjeren djetinjem shvaćanju. U korizmi imade posebne vježbice. »Mojoj dječici pripovijedam svaki dan po malo o muci Isusovoj iz biblije, a to draga djeca pozorno — pozorno slušaju i dobro upamte. Ispitam ih i znadu. Nakon pripovijedanja izmolimo svaki dan po jednu postaju križnoga puta.«

Posebno je slavila mjesec svibanj sa svojom dječicom. Već u zimi uči ih pjevati po koju pjesmu Majci Božjoj, za koju snuje, da će u svibnju nadomjestiti svag-

danju molitvu. U svibnju uloži sav trud i svoj istančani ukus, da napravi lijep oltarić u školi. Govori djeci o duhovnom cvijeću i svaki dan drži poslije obuke kratku svibanjsku pobožnost. Ta njezina revnost uzbuđuje već prve godine negodovanje ili zavist kod nekih liberalnih drugova. Godinu zatim, kad se ta zavist povećala, zabrani ravnatelj zavoda okružnicom svibanjsku pobožnost i obustavi je, dok ne dođe dozvola od gradskog poglavarstva. Adela brani junački štovanje Presv. Djevice i napokon pobjeđuje. Ali zato je i mrze neki u zboru. To žalosti njeno osjetljivo srce, ta ona je mnogo željela i molila se Majci Božjoj, da u zboru vlada sloga. To je bila jedna od njenih stalnih želja, koju je djetinjim pouzdanjem dnevice prikazivala Bogu. Piše u to doba: »Teško mi je u takovome zboru, ali to je mala pokorica, a ujedno i škola ljubavi i svladavanja spram onih, koji me mrze.«

Premda je nastojala, da među učiteljstvom vlada sloga i ljubav, ipak je bila i radikalna u shvaćanju podijele učiteljskih organizacija na temelju kršćanskih načela. U to su vrijeme u učiteljskim redovima jače izbile na javu te razlike nazora radi izjava i same osobe učitelja D. Trstenjaka.

Adela piše: »Nije moguće služiti dva gospodara, ili — ili. Nije moguće, da mi šutimo i dozvolimo da oni šire zborom i tvorom svoje slobodoumne nazore. Ako su oni tako revni, kud i kamo bismo mi morali biti revniji, jer imamo najuzvišenije ideale.« Na primjedbu jedne učiteljice, da se mi možemo ponositi, što je taj čovjek (t. j. Trstenjak) iz naših redova, kaže Adela. »Žalosna svjedodžba za nas, ako se ponosimo čovjekom, koji javno vrijeđa osobu Isusa Krista, osobito onaj čin Njegove neizrecive ljubavi. Ta on je sam očitovao bl. Margareti želju da se štuje Njegovo presv. Srce. Mi

da se ponosimo čovjekom, koji se usuđuje javno napadati na ovakove divne pobožnosti! Malo je žara u nas, kada tako hladnokrvno podnosimo u svojoj sredini takova učitelja. Ja bih bila odmah za to, da istupimo iz društva, nastala su vremena, da javno pokazujemo da spadamo u vojsku Kristovu i svoga Kralja ne damo vrijeđati.«

Tako je Adela odvažno branila svoje vjersko uvjerenje i ustajala na obranu kršćanskoga morala. Radi toga je morala trpjeti prijezir, mržnju, zapostavljanje i ujedljive prigovore. Premda su to bile velike boli za njenu vanredno nježnu narav, ipak je svima rado praštala, i nastojala da uvrede zaboravi.

Svoju ljubav prema Spasitelju očitovala je Adela nježno štovanjem presv. Sakramenta. Lijepo je znala ujediniti ljubav k djeci i ljubav k Isusu u presv. Sakramentu. Brinula se za ranu i čestu sv. pričest svoje djece. Ta su nevina djeca, poučena od nje, tako rado promatrala presv. Hostiju, navraćala se u crkvu na poklon Euharističnom Kristu ili na presv. pričest. Ima ona o tom i lijepih zapisaka:

»Danas sam im tumačila o Tebi, moj premili Isuse. Tako sam sretna, sve su zapamtili. Pitala sam ih, gdje Ti boraviš. Lijepo su mi odgovarali: U svetohraništu, pod prilikom Hostije. Još sam im tumačila o Tebi, moj Isuse. Ti si sve čuo, a nadam se, da si i blagoslovio.«

»Djeco, mi ćemo na Tijelovo u pratnju premilom Isusu,« tumačila sam im danas. »Odulje Ga vrijeme ne ćemo vidjeti, jer ćemo biti daleko pred Njim. Lijepo mi se vladajte. Neka se svaki okiti po jednim bijelim cvijetom, da ga pogled na bijeli cvijet opomene Isusa u bijeloj Hostiji. A što ćemo načiniti, kad prođe Isus kraj nas? Svi ćemo ponizno kleknuti, pogledati Isusa pod prilikom sv. Hostije, pobožno ćemo reći: Gospodin moj i Bog moj.«

Vladanje se njezine djece na tjelovskoj procesiji zapazilo. Vladala su se sva čedno i pobožno. I sama je o tom zapisala:

»O, kako sam bila sretna! . . . Moji su se mališi lijepo i pobožno vladali. Gledali su presv. Otajstvo, šaputali su: Gospodin moj i Bog moj.«

Druge je godine na Tijelovo zapisala: »Umorni od hodanja, izmučeni od vrućine dugo smo čekali u špaliru. Neki su bili i nemirni, tužili se, da im je teško. Nato će Žarko: Zar ne znate, da moramo i mi trpjeti nešto za Isusa? . . . Svi se primirili. Hvalim Ti moj premili Isuse, da su moje riječi pale na plodno tlo.«

»Isuse moj, jesi li zadovoljan, da u nedjelju pristupam k Tvojemu stolu s nekoliko mojih mališa? O čuvaj ih, Isuse!«

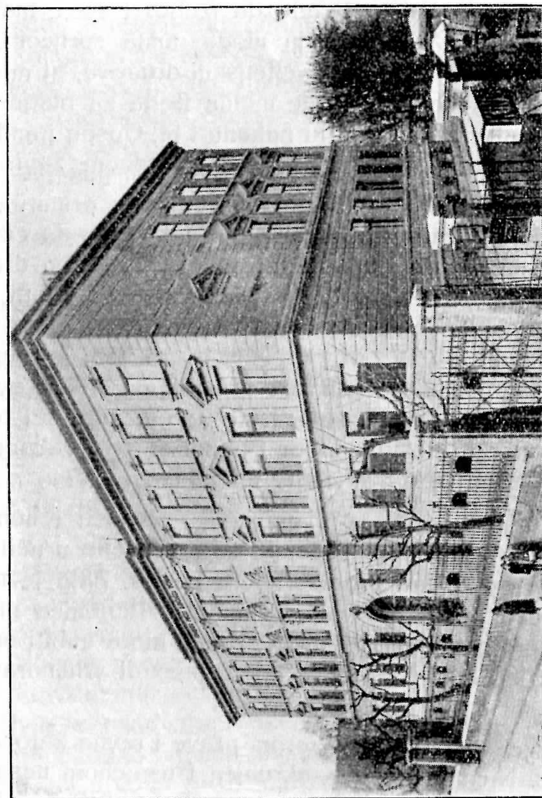
Lijepo je djecu poučavala za sv. ispovijest, tumačila im ispitivanje savjesti po zapovijedima. Evo jedan primjer:

»Djeco, vi ste već sigurno čuli, kako netko psuje. Jao, Isuse moj, što se zbilo? Jedan reče: Moj tata psuje sveca i Boga. Drugi reče: I moj. Treći: Moj samo Majku Božju. i t. d. O, uboga moja dječice! Slušajte, djeco! Psovka je grijeh, i ovakova velika psovka je smrtni grijeh. Ako je tko tako psovao, mora kazati na sv. ispovijedi, što je kleo, i od prilike koliko puta. A u buduće, djeco moja, nesamo, da ne smije nitko od vas psovati, nego kad čuje, da drugi psuju onda će u sebi reći ovako: Isuse moj, što Te više drugi psuju, to Te više ja ljubim, a psovaču se Ti smiluj!«

I ako je najgore nevaljance u školi koji put kaznila, ipak je sve uzgajala upozorujući ih na Propetoga:

»Opet si nemiran? opomenula sam B. Zašto ne slušaš? Zašto ne gledaš propelo i Spasitelja u preteškoj

muci? Moj se B. primirio. O, Isuse, ja znam i vidim, da si Ti moj najbolji pedagog i pomoćnik.«

Gradska pučka dječačka škola.
Samostanska ulica.

»Prije prve sv. ispovijedi i pričesti, držala sam im male duhovne vježbe. Govorila sam svaki dan po jedno razmatranje. Promotrila sam s njima svrhu čovjeka,

grijeh, smrt, sud, pakao, nebo, čistilište, Isusa raspetog i presv. Sakramenat. Spasitelju, jesi li zadovoljan?«

Slabije nadarenu djecu obučavala je napose poslije propisane obuke. U radu da izobrazi svoje mališe i da ih lijepo uzgoji, nije ju moglo ništa spriječiti, ni slabo zdravlje, ni smetanje učiteljskih drugova, ni molbe njezinih kod kuće. Dnevno je molila Boga za blagoslov u svome radu. Molila je u tu nakanu i bl. Gospu i anđele čuvare povjerene joj djece. Tako je jednom zapisala.

»Maloga Branka nisam mogla nikako primiriti. O sveti anđele čuvaru njegov, prišapni mi Ti što da činim. U taj čas evo mi misli: »Branko pomisli na tvoju dragu mrtvu majku. Ti je više ne vidiš, ne možeš poljubiti, ali ona tebe gleda i ne zaboravlja. Branko, ona tebe neprestano ljubi, pa ako trpi u čistilištu, olakšaj joj muke. Šuti, slušaj, Isusu za ljubav i prikaži mu to za svoju majčicu.« Blijedo se njegovo lišce zarumenilo, oči orosile i Branko je postao dobar i poslušan.« Iz daljnih se zapisaka zapaža, da je mališ takav i ostao.

Pokojnica je radila s najvećom revnosti i ljubavi k Spasitelju i neumrlim dušama. To je naučila u učiteljskoj školi od svoga profesora dra Langa. Zato je njegove nauke često dozivala u pamet: »Učiteljica mora biti majkom povjerene joj djece. Djecu mora ljubiti onda će biti i ona ljubljena. Mora upotrebljavati vrhunaravna sredstva.«

Bila je Adela doista uzorom prave i revne katoličke učiteljice. Njen je rad bio okrunjen i uspjehom nesamo u uzgojnom nego i nastavnom pogledu. Tako je kao učiteljica djelovala punih sedam godina u Trnju, a deset godina u Draškovićevoj i Samostanskoj školi u Zagrebu.

Apostol.

Premda se Adela u ovako revnom školskome radu mnogo izmučila, ipak je mnogo radila izvan škole. U Marijinoj kongregaciji učiteljica radi ona od osnutka ove kongregacije sve do smrti. Pet je godina bila tajnicom, a više godina vijećnicom. Osnovala je i uzorno vodila »Djevojačko društvo presv. Srca Isusova«. Prve je članice sakupila iz Trnja:

»Premili Isuse«, piše ona u dnevnik, »iz tog zapuštenog Trnja, želim Ti sakupiti kitu cvijeća, da cvate na Tvojem presv. Srcu. To mi je vruća želja, Premili moj — «.

U tom se djevojačkome društvu ponajprije brinula, da članice duhovno podigne i učvrsti. Zato se brižno skrbila oko njihove česte sv. Pričesti i duhovnog štiva. I njima je bila iskrenom voditeljicom u životu, razboritom savjetnicom, da, pravom majkom. Mnogo je truda uložila oko pjevačkog zbora u društvu. O blagdanima, prvim petkima i u Gospinome svibnju njezin je pjevački zbor doista divno pjevao slavu Božju.

»O, Majko Marijo, kako li sam vesela, da je pjevanje lijepo ispalo. Neka bude Tebi na slavu sva moja muka i svaki drhtaj mojega srca. Od ljudi mi ne dopusti nikakve pohvale«, zapisala je ona.

Učenje pjevanja stajalo je doista muke, jer kako je bila vrlo muzikalna, nije se čim god zadovoljila. U društvu je osnovala i diletantsku sekciju, s kojom je izvela nekoliko veoma uspjelih predstava. I u tom je pazila, da predstave djeluju religiozno uzgojno, a s velikim ih je marom, upravo umjetnički izvježbala. Nježnu je i dirljivu »Mater dolorosu« novinska kritika proglasila savršenom izvedbom, a prekrasne su pohvale zapisane u novinama o »Marijinom djetetu« i »Badnjoj večeri«.

Ona je zapisala ove lijepe i ponizne misli:

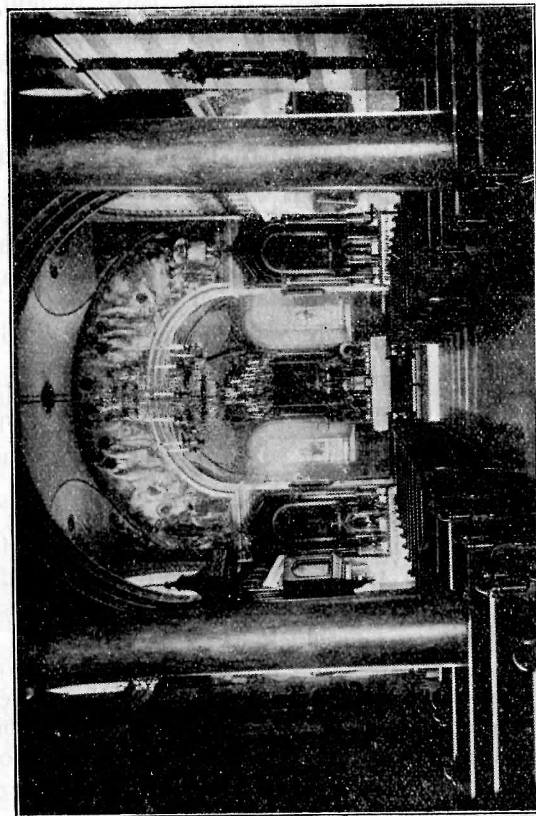
»Bilo je mnogo posla, što više, borba i suza. I živci se toliko izmorili, da nije bilo često put sna, kad sam na veče sklopila oči. Tijelo se izmučilo, isto i duh, glava je silno bolila. Sve je konačno prošlo. Kritika je vrlo lijepa, ljudi su jako zadovoljni. Ali šta mi je do ljudi, Isuse moj, a Tvoja kritika? Ta, Ti znaš da sam sve Tebi prikazala. O, da mi je nasloniti glavu na Tvoje presv. Srce i slušati, što Ti govoriš. Kako je lijepa u mojoj tišini ona misao iz »Iskrica«: Nikome nisi otkrio, što sam učinila za Te. Možda će mi se svijet i narugati za to, no ja sam sretna, da imam Tebe, o moj Premili. Činiti dobro i otati nepoznatom, to ja želim i molim. Isuse Ti znadeš, da sam Ti žrtvovala za ovu priredbu sve svoje slobodno vrijeme, samo da što bolje ispane na čast i slavu Tvoju. Sve za Te, presveto Srce Isusovo!«

Prigodom ovakovih priredbi bilo je i novčane koristi. Novac je ona podijelila u katoličke dobrotvorne svrhe ,nešto je uložila u Katol. Dom, a nešto je potrošeno na glumačka odijela, što ih je ostavila Kongregaciji učiteljica.

U ljubavi svojoj za proširenje Kristova Kraljevstva na zemlji, brinula se za podupiranje poganskih misija i širenje »Apostolata sv. Ćirila i Metodija«. Mnogo se skrbila i za širenje dobre štampe. »Glasnik presv. Srca Isusova« proširila je na stotine i stotine novih pretplatnika. U tome »Glasniku« i u »Vjeri i Domu« imade i njezinih crtica književne vrijednosti, a poučnih sadržajem. Sve odaju njezinu pobožnu i veoma nježnu dušu.

Bila je ona i pravom propovjednicom riječi Božje. Brinula se naime za duše svojih znanaca i roditelja povjerene si školske mladeži, njima je otkrivala srdačnim načinom, kako je sladak Gospodin onima, koji Ga ljube.

Ima više duša, koje je svojom riječi i molitvom privela k izmirenju s Bogom, ili ih dizala u duhovnome životu.

Crkva sv. Vinka u samostanu čč. sestara. Frankopanska ulica.

Premda je takovih duša više, malo se našlo o tom zapisano:

»Bila je kod mene majka mojeka učenika T. Ona je na žalost na krivome putu. Traži Gospodina, ali kod adventista. Odvela sam je k sv. ispovijedi, a u korizmi ću je nagovoriti na duhovne vježbe. Isuse premili, daj pozovi natrag u svoj ovčinjak tu zalutalu ovcu«.

»Mila moja T.! Kani se, molim Te, ove zemaljštine. Za koliko li se Ti staraš i brineš, a samo jedno je potrebno. Sve je na ovome svijetu prolazno. Sve ćeš ostaviti, a što ćeš sobom ponijeti u vječnost. Više se digni, za više si stvorena«.

Osobito mnogo se starala za neumrle duše u Trnju, gdje se i u ciganski šator navratila s nekoliko ljubaznih riječi o Gospodinu i presv. Majci. Suznim očima još i danas spominje ciganica Jagica, kako je njezina gospodična naučila moliti »Zdravo Marijo« i pjevati »Lijepa si, lijepa«.

»Hroma, kljasta i vrlo tupa Jagica ne može drugo zapamtiti«, pribilježila je ona. »Molitva i pjesma će Tebe o presv. Majko neprestano sazivati, i Ti ne ćeš Jagice zaboraviti«.

S kime bi došla u bliži saobraćaj, odmah bi se poskrbila, da tu dušu približi presv. Srcu i nebeskoj Majci. Kod svakoga je u prvom redu mislila na spas duše. Ganutljiva je i nježna bila njezina briga za bolesne i umiruće. Brinula se i molila tako dugo, dok im je priskrbila sv. Sakramente. Dok još nisu svećenici privatno nosili sv. Popudbinu gradom, ona se osjećala vanredno sretnom, da »Isusu plati kočiju«. Kad se uveo običaj, da se sv. Popudbina nosi privatno k bolesniku, onda je veselo koračala iza svećenika, koji je po njezinoj molbi nosio sv. Otajstvo kojem bolesniku.

»Draga prijateljice, ne žalosti se! Ja ću ti priskrbiti Premiloga. Ta, i ja ću biti sretna. On će k tebi sakriven, bez vječnoga svjetla, a ja ću Ga moliti, neka mi dopusti, da Mu putem svijetli mala iskrica, moje srce«.

Mora se spomenuti, da joj je srce bilo puno utjehe za ožalošćene, a bolesnici i siromasi osjetili su često njezinu pomoćnicu ruku. Osim rada za druge, poskrbila se i za svoju vlastitu daljnju izobrazbu. U svim je poslovima bila vrlo marljiva, dok je u urednosti bila jedva dostiživi uzor.

Adela je po svojoj naravi bila vrlo ljubazna. Ništa se nije moglo na njoj zapaziti neprijatna. Sa svakim je prijazno razgovarala. Mrzila je zlo i grijeh, ali ne grešnika. Ćudi je bila vrlo nježne i vrlo osjetljive, zato je i mnogo u životu pretrpila. Njezina ju je naime osjetljivost brzo natjerala, da ćuti bol i tugu, ali ne da se uvrijedi. Praštala je svakom odmah i vrlo spremno nanesenu joj bol i žalost.

Velika je marljivost bila njezinim osobitim uresom kako se razabire iz kratko opisanoga rada. S pravom se može nazvati uzorom u marljivosti. Bila je vrlo nježna i vesela duša, no nikad nije volila vesele zabave, pa ni katoličke. Od buke je svijeta uvijek zazirala, volila je tišinu. Sretnom se osjećala u radu, osobito za proširenje Kristovih načela u svijetu, ali kakovih veza sa svijetom nije htjela nikako podržavati. Poradi mnogih i teških kušnja stala je, prema koncu života, naginjati na melankoliju. Volila je prirodu, osobito cvijeće i to napose bijelo cvijeće. Tim je tako rado kitila Gospodnji ili Gospin oltar. Mnoga je zapuštena propela ili kipove u šumi i polju okitila bijelim cvijećem, a onda se veselila poput malog djeteta. Bila je vanredno mekana srca. Zato nije nikome odbila molbe. Njezina ljubežljivost, darežljivost i milina, umolni i nevini pogled svima se sviđao. U zadnjoj teškoj bolesti zapala bi koji put u apatiju, koju ne bi mogla svladati do vrhunaravnim razlozima.

Putem križa.

Adelu je Gospodin posjetio mnogim i čestim kušnjama. Cijeli joj je život urešen raznim teškoćama, bolima i trpljenjem. Sva se trpljenja mnogo jače usjekla u njezinu dušu, jer je po naravi bila vrlo nježna i osjetljiva. Ne mogu se ovdje iznijeti njezine mnoge i teške kušnje. Sve pokazuju, da je nju Gospodin vodio izvanrednom stazom trnja i kamenja. Za nju se mora ustvrditi, da je bila teška patnica.

»Čula sam od mojih pripovijedati, da imadem u Varaždinu dva polubrata. Gospodin mi još u djetinjstvu usadio u srce veliku želju, da budem s braćom. No moje su želje ostale pokopane u dubini duše. Ni sama ne znam, zašto nisam molila tetku, da me pusti k njima. Ipak sam osjećala duboku bol. Već je djetinje srce moralo pregarati. A zašto? To znade Providnost.

Braća su rasla kao i ja. Starijeg sam vidjela kao dječarca, a mlađeg nisam vidjela do svoje 20. godine. Obojica su bili već u gimnaziji, a ja sam svršila učiteljsku školu. Ljubav k braći nije mogla nikako izčeznuti iz srca, no težnja za njima ostala je samo bolnom težnjom. Jednog mi se dana pretvorila u živu slutnju, da ću ih danas, baš danas vidjeti. Bila je nedjelja. Otputila sam se ponovno k sv. Misi. Na ulici ugledam dva nepoznata mladića. Još su daleko, ali to su moja braća. Ja to živo slutim. Pošla sam svojim putem, a oni za mnom sve brže i brže. Za čas eto jele među dva bora zelena. Šutnja i pogledi. Nato će stariji: »Gospođice, molim, jeste li vi Adela Engelhart?« Odgovorila sam uzbuđeno: »Jesam«. »Mi smo tvoja braća«, rekoše obojica. Odvela sam ih u svoj dom k tetki. Moja je radost potrajala par dana. Njih se dvojica vratili kući. I tako mi je moj premili Isus odredio i nadalje pregaranje i žrtvu«.

Njihov študij i okolnosti života rastavile ih na odulje vrijeme. U duši joj je ostala neprestana bolna čežnja

Putem križa.

za njima. Mnogo je za njih molila i mnoge žrtve Gospodinu za njih prikazivala. I u tom velikom samoprijegoru

Gospodin ju teško iskušao. Još je koji taj puta bila s braćom i zapazila, da su u duhovnom pogledu zapali u mlakost. Svoje molitve i žrtve je tada pomnožila za njih. Običavala bi nedjeljom i blagdanom k drugoj sv. Misi, govoreći: »Isuse, ako nisu oni kod sv. Mise, eto mene mjesto njih. Ti me ne ćeš odbiti, moj Isuse, zar ne? Ti ćeš ih posvema privući k Sebi«. Tko da shvati preduboku bol njezinog srca, kad je pročitala u novinama, da joj se mlađi brat sam ubio. Još se danas ne zna, da li je on doista počinio samoubojstvo ili je pao žrtvom zločinačke ruke. Čini se, da je potajno ubijen. Njezina je bol bila neopisiva, a nebeski Zaručnik kao da je vrela utjehe zatvorio. »Isuse moj«, uzdisala je ona. »Toliko sam Te molila za braću. Nisam tražila ni mrvice za ovaj svijet, nego samo to, da ih privučeš k Sebi. A zar si Ti, moj premili Isuse, mogao zaboraviti tolike molitve, suze i žrtve, što sam Ti ih za njih prinijela?«

»Na časove bila sam kao skamenjena od bola«, zapisala je ona. »Približio se i napasnik, da me napastuje protiv sv. vjere. Te su napasti bile strašne. Govorio mi je, da su sve moje molitve i žrtve propale, prema tome, da nema Gospodina. Užasne su to bile napasti. O, moj Isuse, kako ću Ti zahvaliti, što si me čuvao?«

Utješiti je nije mogao nitko. K sv. Pričesti je išla samo po odredbi duhovnoga vođe. O tim je pričestima zapisala:

»Pred Isusa dolazim kao kamen. Upravo sam nijema od bola«. »U današnjoj sam propovijedi čula: Isus je sve saslušao, sve uslišao. Meni samo suze teku. Sve je uslišao, samo mene nije. I opet plačem, i opet trpim. Ni moliti pravo ne mogu. Ja svom Isusu prikazujem samo preduboku svoju bol«.

»Opet sam slušala propovijed o predmetu meni najmilijemu, o Isusu propetome. Neizmjerno je milosrđe Božje. On oprašta razbojniku na križu. Ne pita On za njegova zla djela, dosta Mu je samo jedna riječ. Slušala sam i plakala pred svojim Isusom: Isuse, Isuse, je li moj brat izrekao tu jednu riječ? Ah! moj Spasitelju, zar si baš kod njega zaboravio na svoju ljubav i milosrđe? Ti znaš, kako sam Te vruće molila. Oplakivala sam pred Tobom i njegove grijehe. Jesi li sve odbio?«

U predubokoj je boli molila Isusa, da joj dade znak, je li se brat spasio. Kako je bila ponizna, nije tražila kakav znak lično sebi, nego svome duhovnom vođi. Dvadeset dana iza bratove tragične smrti zapisala je u dnevnik:

»Veliki je četvrtak. Primila sam u dušu Premiloga, a onda sam pošla u malu kapelicu sv. Franje. Razmatrala sam Njegove riječi: Moj se glas gubi u buci svijeta. On je tih kao kucaj tvojega srca, čuje se samo u tišini i samoći, u bijeloj kapelici, punoj mirisa od samoga bijelog cvijeća, bijeloga kao ona otajstvena koprena, pod kojom prebiva On Gospodin moj i Bog moj. I tu sam molila, zahvaljivala i plakala, pitala i šutjela i slušala i čula Njegov mili glas: Tvoj brat je spašen . . . Isuse, hvala, hvala, hvala! . . . Vihor boli bacio bi me u ponor očaja, da nije bilo Tvoje milosti. Isuse, Isuse, Isuse, Ti me ljubiš, Ti si me utješio. Tvoje ću milosrđe i Tvoju neizmjernu ljubav hvaliti i slaviti do vijeka.«

Slično je zapisala i na veliki petak. Što li se zapravo dogodilo, nije moguće kazati, no to stoji, da prije toga nije mogao Adelu nitko, a ma baš nitko utješiti, dok iza ovog događaja nije više nikad plakala radi brata, nego neprestano, puna nebeske utjehe, govorila: »Brat je spasio dušu«.

Druge je razne boli i kušnje nisu nikada mimoišle. Teško je zapisati, odakle su proistekle. Samo to se razabire iz njezinoga dnevnika:

»Bol je moja svojina i neprestana pratilica. Ali ja Te razumijem, moj božanski Spasitelju. Ljubiti znači trpjeti, zar ne?«

I doista trpjela je mnogo. O tome i njezini znadu mnogo pripovijedati, premda nije običavala tužiti se. Teške je kušnje snašle često. Može se reći, da je božanski Zaručnik skoro svaki tjedan barem jedamput posjetio s kojom kušnjom. Kušnje su je snalazile napose o velikim blagdanima. Kad je cio svijet pjevao veselu božićnu »Gloriju«, Adela je kvasila jaslice maloga Isusa vrelim suzama. Kad se razlijegao crkvom veseli uskrsni »Alleluja«, i opet je ona suzila. Gdjekad joj se kušnje i boli redale jedna za drugom, dan za danom, tako da je, prema kazivanju njezinih, recitirala onu pjesmu:

Tugo moja, tuga,
Svaki dan si druga.
Kad mi jedna mine,
Već mi druga sine.

Zaplakala bi gorko, a kad se smirila, uzdahnula bi spram tabernakula: »Sve za Te, presv. Srce Isusovo!«

U časovima se preteških kušnja dogodilo često, da je nebeski Zaručnik ostavio bezutješnu. Začudno, ali istinito. U vrijeme kušnje nije mogla čestoput po više dana naći svog duhovnog vođu, da zadobije od njega koju kapljicu utjehe. Siguran znak, da ju je Gospodin posebno odabrao za Sebe.

Opće je poznata njezina preteška bol radi rijetke bolesti bratića joj dra Vladimira Salopeka. Njegova je osebujna bolest bila težak križ i njemu i cijeloj obitelji, a napose Adeli. S njime je ona odrasla i duhovno ga uzgojila. Njih se dvoje povezali bratskom ljubavi od djetinjstva. On je na pragu svoga mladenačkoga života teško obolio. Nije mogao sam da hoda. Dvije godine iza toga izgubio je vid, a opet dvije godine iza toga i sluh. Davno je prije toga izgubio glasni govor. Ona mu je bila, uz požrtvovnu majku, pomoćnica u svemu. Bila je nogom hromome i okom slijepome. No ova njezina velika požrtvovnost, kojoj se divila sva okolina, nije ništa prema strašnim duševnim bolima, koje je trpjela radi njegove teške nesreće. Srce joj se stiskalo od bola, kad ga je gledala ovako bijednoga. Nije dakako moguće opisivati sve ove njezine boli i suze. Znajući, da mu nema naravne pomoći, nagovorila je pobožnog bratića, da ide u Lurd i zatraži čudesnu pomoć Pirenejske Djevice. U tu je svrhu žrtvovala svu svoju uštednju. Nekolicina ljudi, koji su za to znali, divili se njezinoj tolikoj ljubavi i požrtvovnosti. Dok je bolesnik bio u Lurdu, ona je samo molila i trpjela, preužasno trpjela. Ta su trpljenja bila tako velika, da se neki opravdano bojali, ne će li ona poludjeti od bola. I opet joj nema duhovnog vođe, da joj kaže koju utješnu riječ. Njezino je pouzdanje u nebesku Majku bilo potpuno. Tolike žrtve i boli, molitve i neke upravo čudesno svladane zapreke na putu u Lurd, podale joj potpunu nadu, da će dragi bolesnik čudesno ondje ozdraviti.

»Kako da me presveta Majka odbije«, piše ona: »Ta mislim, da je moja žrtva potpuna. Moja je vjera nepokolebiva, pouzdanje čvrsto. Trpim užasno, molim neprestano. Što li još želiš, o presv. Majko? O, Majko premila, ljubim Tvoje presv. oči, jer sam uvjerena, da si njegove već otvorila. Ljubim tvoja uha, jer on već čuje. Ljubim Tvoje presv. noge, jer on već hoda. Ti si ga, o Majko milosrđa, ozdravila. Naša zahvala mora pronijeti slavu Tvoju diljem cijele naše domovine.«

»Klečala sam, molila, trpjela i plakala pred kipom Lurdske Gospe u našem dragom svetištu presv. Srca. Ah! jao meni! Za mojih suza i molitve pričinilo mi se

kao da me presv. Majka pogledala isto suznim okom i rekla mi: »Kćeri! Ovu ti molbu ne mogu uslišati«.

Opet joj se srce kidalo od bola, tim više, što je ona u prvom redu tražila duhovna dobra za dragoga bolesnika, i nadala se, da će se sve drugo uz to nadodati. Ponovno je i neprestano trpjela od posvemašnje bezutješnosti. Kad se dragi bolesnik neozdravljen vratio iz Lurda, ona je htjela da svisne od bola.

»Majko presveta, jecala sam pred Njom. Sve sam Ti dala, što sam imala, sve žrtvovala, što sam mogla, mislim, da sam Ti potpunu žrtvu prinijela. Sada, kad me nisi uslišala, tako me boli u duši kao ono dijete, koje svoju majku ljubi što najviše može i znade, a majka ga ipak u času najveće ljubavi i žrtve okrutno od sebe gurne. Ne zamjeri mi, nebeska Majko, ja u sebi sad osjećam takovu bol.«

Njezina se trpljenja ovom zgodom ne dadu ni opisati ni pravo predstaviti. Primirila se, kako sama opisuje na riječi duhovnog vođe:

»Dušu mi je primirio duhovni vođa. Rekao mi je, da je tek sada žrtva potpuna, ako se potpuno predam u svetu volju Božju.«

Poslije toga vidimo je pred kipom Lurdske Gospe, gdje kleči i ponizno govori:

»O Marijo, Majko moja, oprosti, oprosti sve misli moje, sva pitanja moja, i ono, kad sam u suzama pred Tobom mislila, kao da me okrutno guraš od sebe. Istina, srce je moje prebolno, jer ga nisi uslišala, ali ja ga Tebi predajem, i ako je posve slomljeno od bola. Predajem Ti ga s uzdahom: Nek se vrši presveta volja Tvojega Sina! Moj duhovni vođa kaže, da je žrtva tek sada potpuna. O, Majko, hoćeš li tu žrtvu Tvoga bolnoga djeteta? Ako ti hoćeš, Majko, trpjet ću ove boli do konca života, a Ti podaj bolesnome Vladanu vedrinu i veselje,

predanje i mir u toj teškoj bolesti, nadasve pak ljubav k svemu, što je nebesko.«

Glavni žrtvenik u Svetištu presvetoga Srca Isusova. Palmotićeva ulica.

Ova joj je molitva bila uslišana. Još je tri godine molila i trpjela za njega. I od prije pobožni bratić za-

dobio je sada mnogo milosti od Gospe Lurdske. Rasao je neprestano u pobožnosti i ljubavi k svemu, što je nebesko. Čini se, da je na njezinim molitvama i žrtvama sagradila Gospa Lurdska njegov lijepi duhovni život i preseljenje u nebesku domaju.

Ima još mnogo i premnogo duševnih boli, što ih je Adela pretrpjela, no već je spomenuto, da je nemoguće sve iznijeti. Mnoge su boli tako začudne, da se smije ustvrditi: Ada je doista bila malom mučenicom. A često se i nalazi u njezinim zapiscima ova molitva:

»Isuse moj, ja bih željela, da svoj život svršim kao žrtva ljubavi.«

Osim duševnih boli napatila se mnogo i tjelesnih. Dugi je niz godina osjećala jake bolove u leđima, a da im ni ona, niti liječnik, nije znao razloga. Četiri godine prije smrti bolovala je od kronične žutice i proširenja jetara. Često je trpjela užasne grčeve, a mučio je i strašan svrbež i besanica. Za teških je noći u besanici i svrbežu molila:

»Isuse, ako Ti hoćeš, da ne spavam, nego da se mučim, neka bude po presvetoj volji Tvojoj.«

Za takvih je noći u besanici obavljala svoje noćne devetnice na čast presv. Srcu ili nebeskoj Majci Mariji.

I žutilo je smetalo i žalostilo, jer joj je bilo neprestanim svjedokom neizlječive bolesti. Tražila je lijeka u Rogaškoj Slatini i u Karlovim Varyma. No bolest je već bila zastarjela, a i mnoge su je patnje i trpljenja pojačavala. Velika je ova patnica, odabrana Kristova mala mučenica, obično za sve svoje duševne i tjelesne boli imala uzdah: »Sve za Te, presv. Srce Isusovo!« ili »Bože, budi volja Tvoja«. Čestoput su te riječi izašle kroz vrele suze, ali izašle su iskreno i od srca.

»O Isuse« ima ona zapisano, »uči me Tvoj božanski »fiat«. Gledaj, moj Premili! Ja obično tugujem i proplačem, a onda s Tvojim »fiat« padnem preda Te. Znam, da su te sveci prosili trpljenje. Ah! Isuse, ja se slabašni stvor to ne usuđujem, ali ako Ti želiš, da trpim, onda neka trpim. Molim Te samo Tvoju milost, da trpim predano i spokojno. Sve za Te, presveto Srce Isusovo!«

»U trpljenju i boli najradije promatram Isusa propetoga ili posvema predanoga u vrtu Getsemanskome. Fiat, fiat — Bože, budi volja tvoja. O, Isuse, kad ću si to načelo duboko usaditi u svoju dušu? Ako Ti dakle želiš, pošlji trpljenje! . . .«

Svako je trpljenja obično prikazala Spasitelju za koju neumrlu dušu. O trpljenju i samoprijegoru znala je i druge, pa i malu djecu poučavati.

»Život je borba i trpljenje. Trpiti moramo Isusu za ljubav i predano«, poučavala bi druge. U novije vrijeme učila se predanom trpljenju iz života sv. Terezije od Djeteta Isusa i molila je Spasitelja, da bi i ona uzmogla postati lopticom u Njegovim rukama. Uza sve kušnje, koje su je izobila stizavale, tražila je još i sama žrtvice, odricanje i samoprijegor.

»Bilo je ponešto teško, ali stavila sam ipak rado pred svetohranište jedan cvijetak — samoprijegor.«

Rado se odrekla slatke hrane i češće je pričekala, da ne utaži odmah žeđu. Znala si je otešćati hodanje, stajanje i klečanje, i opet »svome Premilome za ljubav«.

S Marijom.

Od ranoga je djetinjstva Adela nježno štovala Bl. Djevicu Mariju kao svoju milu nebesku Majku. U svojoj je sobi imala krasan kip Neoskvrnjene, koji je marljivo kitica cvijećem, napose bijelim cvijećem. Svaki bi dan često poljubila ruku na kipu presvete bez grijeha začete Djevice. Veselila se tome kipu kao maleno dijete.

»Kako je lijepa moja Majčica«, piše ona. »Okitila sam je bijelim cvijećem, zapalila svjetiljku, poljubila Joj ruku. Baš se od srca veselim . . .«

Posebno je slavila najljepšu odliku nebeske Majke: Bezgrešno Začeće. Rado je molila litanije lauretanske, »O Gospojo moja«, »Spomeni se« i druge Marijine molitve, a osobito sv. krunicu. Krunicu je, prema riječima svog duhovnog vođe, nazivala svojim brevijarom ili vjenčićem sv. Gospe. Osobito je rado molila krunicu u prirodi.

»Otputila sam se do kipa sv. Majčice u osamljenoj šumi. Putem sam plela vjenčić molitava Njoj na čast.«

»Danas je tako mirno u ovoj lijepoj Božjoj prirodi. Sjetila sam se presv. Majke i molila Njoj na čast svoj brevijar.«

Njezin svibanj iznijet ćemo napose, jer je osobito lijep i nježan. Revno je polazila i listopadske pobožnosti.

Prije Gospinih blagdana obično je obavila devetnicu Njoj na čast. I ovakovu je devetnicu ukrasila žrtvama i dobrim djelima.

»Obavit ću devetnicu na čast Immakulate, ali želim je uresiti žrtvicama.«

Presv. je Djevicu nježno nazivala »svojom milom Majkom«. U Karlovim Varyma naišla je slučajno u šumi na oltar presv. Majke. Od toga je časa po mogućnosti hodočastila svaki dan onamo.

»Na sjeveru, daleko od drage domaje, u šumici našla sam u pećini oltar mile Majke nebeske. U tišini jele i omorike mjesto mramornih stupova rese oltar Gospin. Tuj pjevaju ptičice i cvijeće miriše. Pobožne duše pale svijeće. Ovdje obavljam devetnicu. O, Marijo, Majko moja . . . moje srce krvari . . . suze teku

. . no pouzdanje je moje veliko . . . Premila Gospo, primi moje srdačne pohode, moje žarke molitve, mila,

Neokaljana u sobici Adelinoj.

draga i slatka Majko . . . Morala sam ostaviti tu otajstvenu Ružicu u šumskoj tišini . . . i vratih se kući.«

Za svoju je privatnu porabu sastavila ona litanije, zazive svetaca, što ih je napose štovala i prizivala. Od Marijinih je zaziva uvrstila ove: »Marijo, bez istočnoga grijeha začeta, Majko prečista, Zdravlje bolesnih, Utočište grješnika, Utješiteljice žalosnih, Pomoćnice kršćana, Naša Gospo Lurdska i Majko Karmelska.«

Njezin svibanj.

»O, Majčice«, rekne Ada u predvečerje svibnja god. 1925., kad je već bila bolesna i mnogo trpjela ožalošćena teškom bolesti bratića Vladimira, »o Majčice, kako smo nekoć bili sretni, kad smo Te mogli još i pjesmom slaviti. Tako sam Ti rado spremila svoj pjevački zbor, da Ti pjeva na slavu i čast u predragom Svetištu presv. Srca. A sad, kada Ti hoćeš, da Te slave naše boli, ja Ti se posvema predajem . . . I u bolnome svibnju ne smijem zaboraviti, da Tebi prinosim svoje cvijeće . . .«

Dvije godine prije nalazimo je u ovim željama:

»Nebeskoj ću svojoj Majci svaki dan prikazati po jedan duhovni cvijetak, žrtvicu ili dobro djelo. O, Majko, Majčice, hoćeš primiti ovaj ubogi darak svojega djeteta? . . . Od srca Ti ga dajem. Želim, da mi svibanj bude lijep . . .«

Bio je stari Adin običaj, da u Gospinu svibnju prinosi duhovno cvijeće pred oltar nebeske Majke. Navikla je tomu još od djetinjstva, naučila u samostanskoj školi. Za svaki je dan imala po jednu ceduljicu, na koju je pribilježila odluku, taj duhovni cvijetak. Uza to je uvijek pribilježila i po koji cvijet iz prirode, govoreći sama sebi: Danas prikazujem presv. Majci tratinčice, ljubice, ružice i t. d. Da ogledamo tu lijepu duhovnu kiticu:

1. Često ću preko dana obnoviti pred nebeskom našom Majkom svoju dragu molitvicu: O, Marijo, daj, da budem dobra, čista i euharistijskom ljubavi zagrijana. Danas ću se odreći najugodnijega mi jela. Molit ću sv. Anđela Čuvara, da ovu r u ž i c u ljubavi odnese pred prijestolje Nebeske Majke . . .

2. Nebesku ću Majku moliti za sv. čistoću svoju i svoje braće. Zahvalit ću joj na svim milostima, koje nam je napose u tom pogledu isprosila. L j i l j a n i: Prikazat ću Majčici čistu požrtvovnost.

3. Promotrit ću, čime sam u svome životu uvrijedila premilog Spasitelja, i tako ožalostila i presv. Majku. Pokajat ću se za sve svoje grijehe. Često ću preko dana moliti: O, Marijo, utočište grješnika, moli za nas! I v a n č i c a: Molitva Majci za oproštenje.

4. Pripazit ću danas, da nebeskoj Majci za ljubav ugušim u sebi svaki i najmanji poriv oholosti, sebeljublja i taštine. Pokajat ću se za dosadanje prestupke u tom pogledu. Molit ću poniznu Službenicu Gospodnju, da mi isprosi poniznost. Spasitelju ću češće preko dana uzdahnuti: Isuse krotki i ponizni Srcem . . . Cvijetak: L j u b i c e.

5. Na čast presv. Majci dijelit ću danas milostinju. Cvijetak: Đ u r đ i c e.

6. Danas ću napose moliti za naše mile pokojnike. Nebeskoj ću Majci zahvaljivati na svim dobrima, koja im je isprosila. B r š l j a n.

7. Često ću preko dana misliti na smrt. Svako ću djelo obaviti kao da mi je zadnje u životu. Probudit ću višeput savršeno pokajanje, i moliti Majku, da umrem u euharistijskome naručju Isusovom . . . Cvijetak: K a r a n f i l.

8. Strpljivo ću snositi i nebeskoj Majci prikazivati današnje fizičke napore. Potočnica neka govori: I teško Majčici za ljubav.

9. Danas ću nastojati, da podadem zadovoljštinu za užasnu psovku, koja vlada u našem narodu. Visibaba.

10. Presv. Majci za ljubav svladavat ću danas sva uzbuđenja, uzrujavanja, srdžbu, zlovolju i tugu. Katarinčica: Veselje uz Mariju.

11. Danas ću presv. Majčicu, najljepšu među ženama, lijepu kao mjesec, izabranu kao sunce, moliti za sv. Crkvu. Cvijetak: Tulipan.

12. Često ću preko dana hvaliti nebeskoj Majci, što sam po Njezinome zagovoru došla do svakidanje presv. Gozbe. Molit ću je: Isprosi nam, o Majčice, da Isusa žarko ljubimo, a kao jedinu nagradu našoj ljubavi isprosi, da Ga sve to žarče ljubimo . . . Cvijetak: Zimzelen: Vječno uz Sina presv. Majčice! . . .

13. Molit ću presv. Majku za našu sretnu smrt. — Paoma: Konačna pobjeda uz Mariju.

14. Sve ću današnje molitve i dobra djela prikazati presvetoj Majci, da s time po svojoj volji raspolaže za vjerne mrtve. Travka: Potpuno pouzdanje u Mariju.

15. Presv. ću pričest prikazati za slavu Marijinu. U tu ću nakanu moliti i prinositi sitne žrtvice. Cvijetak: Bosiljak: Žrtvica za Mariju.

16. Poći ću s presv. Majkom u čistilište. Promatrat ću muke onih dušica i molit ću za njih. Cvijetak: Zlatica.

17. Presv. pričest i razne molitve prikazat ću premiloj Majčici za naš hrvatski narod. Molit ću Je, da ga

uzme pod svoje okrilje, i ojača u njemu katolički tabor. Cvijetak: Jorgovan.

Nebeskoj su svojoj Majci svaki dan prikazati po jedan cvijetak.

18. Na čast ću presv. Majci otešćati klečanje, stajanje i hodanje. Kad osjećam umornost, u molitvi ću stajati kroz četvrt sata. Lovorika.

19. Na svoje ću tjelesno zdravlje paziti presv. Majci za ljubav. Molit ću je za zdravlje, u koliko mi je nužno za rad. Cvijetak: Dobričica.

20. Uz presv. ću Majku misliti na prolaznost i smrt. Na večer ću izmoliti koju molitvu za one, koji će ove noći umrijeti, da bude presv. Majka uz njih. Šumarica.

22. Danas ću moliti presv. Majku »Spomeni se« za obraćanje grješnika. Višeput preko dana molit ću je za njih: O, Marijo, utočište grješnika, moli za nas! — Paprat.

22. Presv. Majci na čast odreć ću se danas svoje volje. Cvijetak: Bijeli šafran.

23. Kadgod čujem udarati uru, reći ću: Zdravo Marijo. Cvijetak: Krizantema: Pomisao na Mariju.

24. Napisat ću štogod lijepa i pobožna na ceduljicu i zgodno izgubiti. Molit ću Majčicu, da dobro djeluje na dušu, koja to nađe. Drugima ću govoriti o presv. Majci. Cvijetak: Ciklama.

25. Molit ću presv. Majku za naše svećenstvo, napose za obraćenje onih, koji su zalutali (t. zv. reformaši). Cvijetak: Različak.

26. Često ću preko dana pogledati kip ili sliku nebeske Majčice. Tom ću Joj se zgodom posvema prikazati s riječima: O, Majko, Ti znaš, da sam posve Tvoja. Čuvaj me i brani kao stvar i svojinu svoju! . . . Cvijetak: Tratinčica.

27. Majci presvetoj na čast susprezat ću se u govoru. Cvijetak: Zumbul.

28. Presv. ću Majku prositi, da očuva sv. čistoću naše omladine, napose djece, mojoj brizi i uzgoju povjerene. Cvijetak: Jagorčika.

29. Molit ću presv. Majku za svoje neprijatelje. Cvijetak: Jetrenka modra.

30. Dijelit ću milostinju Majci na čast, za dobro duša u čistilištu. Cvijetak: Suzica.

31. Znadem dobro, da ću presv. Majčicu najviše razveseliti, budem li cijeli dan boravila na presv. Srcu. Razmatrat ću o tom. — O, Majko, Majčice, cjelivat ću vječno one zlatne lance, kojima si me privezala uz Euharistijsko Srce Isusovo . . . O, ne dopusti, da bi se ikada prekinuli . . . Cvijetak: Suncokret — molitva, da mi se duša vazda poput suncokreta okreće za presv. Euharistijskim Suncem . . .

S Euharističkim Spasiteljem.

Po Mariji postala je Adela iskreno i duboko pobožna. Molila je mnogo. Rado je razmatrala o vječnim istinama, a najradije o presv. Euharistiji. U osami je često imala uza se koju knjižicu, da joj pomogne u razmatranju ili da iz nje što duhovno čita. Mila joj je molitva bila i u tom, da svoj rad i svoje kušnje prikazuje Gospodinu i presv. Majci. Još je od najranijega djetinjstva rado polazila crkvu, naročito k sv. Misi.

»Velika je moja sreća uz nekrvnu Žrtvu. Kod sv. Mise doista rado prisustvujem.«

Kad je god mogla, slušala je i po dvije sv. Mise, i to ne samo u nedjelje i blagdane, nego i u radne dane. Euharističnog je Sužnja Ljubavi rado posjećivala. Kad je bila u poslu, kod kuće ili u školi, ili se našla na šetnji, od časa do časa letjela je njezina misao i pozdrav k premilomu Isusu.

»Šetala sam divnim hramom svemogućnosti Božje. Divila sam se prirodnim krasotama, a misao mi odleti

k Premilome u svetohranište. Pozdravljala sam Njega, svoju prvu i najveću Ljubav . . .«

Dok još nije u nas zavladao običaj svagdanjeg pričešćivanja, nastojala je ona, da se pričesti u nedjelje i blagdane. Kasnije se priučila na svagdanju svetu pričest, i primala ju tako oko trinaest godina. U početku se dosta namučila sa skrupulima, no i to je maknula milost Božja. Od toga se vremena najnježnije predala u naručaj Euharistijskoga Isusa. Vrlo se lijepo i nježno spremala za sv. pričest i zahvaljivala. Kad je koji put morala radi bolesti ili u lječilištu izostati od sv. pričesti, bilo joj je vrlo teško bez Isusa. U tim je časovima osame nastojala, da joj svaki dan čežnja za Isusom bude to ljepšom pripravom za Njegov dolazak. Nježno se njezino općenje s Euharistijskim Isusom lijepo razabire iz dnevnika i drugih zapisaka:

»Primila sam na oko milu bijelu hostijicu, u istinu Gospodina moga i Boga moga . . . To su moji najsretniji časovi . . . I suze i boli . . . i sve mi je pred Njim tako voljko . . . On gleda mene, a ja gledam Njega i ne bih Ga dala za sve blago ovoga svijeta . . .«

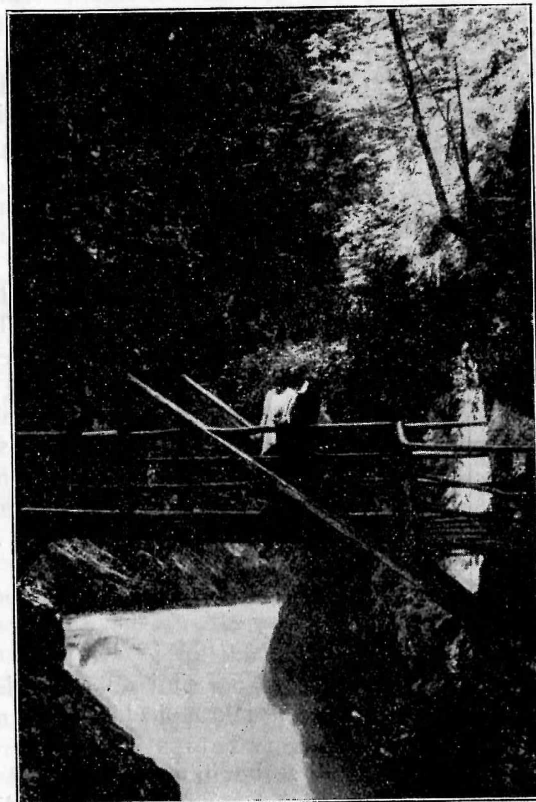
»O, što sam krasna tri euharistijska dana sprovela u ovo pokladno vrijeme, kad se ljudi samo zabavljaju! Doista nema ljepšeg veselja od euharistijskih časova!...«

»Kako li sam neopisivo sretna uz Euharistijskog Isusa! . . . Isto sam tako veoma sretna, kad gledam mili lik Propetoga . . . «

»Danas sam iza sv. pričesti, da pokažem svoju zahvalnost i ljubav Premilome, dopodne ostala na tašte. O podne eto me kred kipom Raspetoga. Dugo sam promatrala onu ranu na presv. Srcu . . . i onamo sam stavila svoje srce . . .«

»Bila sam blizu Premiloga i osjećala sam tihu sreću . . . Uza Nj sam pjevala onu pjesmicu:

Kod Tebe mi samo sjaj,
samo cvijeće, samo maj,
Ti, Isuse, moj si raj . . .«

Gospode, veliča Te duša moja u tom čaru prirode, a misao mi leti u Tvoju crkvicu.

»Kako li sam sretna! . .. Sjedim u vrtu, a ondje iza zida, kroz prozor gleda naš premili Isus . . . naša ljubav . . . naše sve . . .«

»U presretnim časovima iza sv. pričesti, molila sam Isusa, da sad uza Nj umrem . . ., no sjetila sam se: Čekaj, dok Premili hoće . . .«

»Kad bi mogla, danas bi pisala zlatom, bolje reći krvlju srca svoga. Bila sam zamoljena, da očistim tabernakul. O, Isuse, povjerio si mi posao anđeoski. Čime sam to zaslužila? . . . Hvala, tisućput hvala! . . . Hvala Ti na tim presretnim časovima . . . O, kako li sam bila sretna u čišćenju Tvoje kućice. Da sam mogla prostrla bih Ti skupocjenu svilu, okitila bih Te najljepšim cvijećem, ali, moj Isuse, nemam ništa u ovaj čas. Utisnula sam žarki cjelov na vrata od tabernakula, on Ti nek priča o mojoj ljubavi . . . — Divna je noć. Nebo je osuto zvjezdicama, a mjesec je posrebrio vrhove visokih gora. Vrludam sagom travice pred kućom. Tako mi je mio pogled k maloj bijeloj golubici: crkvici. Gospode, veliča Te duša moja u tom čaru prirode, a misao mi leti u Tvoju crkvicu . . . Isuse, Ti nisi sam, nisi. Na vratima Tvojega tabernakula je moj žarki cjelov . . . O, kako sam sretna kod te pomisli . . .«

»Na veče sam se došuljala pod prozor Premiloga . . . Bila sam uza Nj sretna . . .«

»Sama sam u šumici. Nekako je sve tiho. Moje misli lete k Premilome . . . Kao sitni dokaz moje ljubavi, eto Ti ljubim, o Isuse, križić moje krunice, i molim svoj brevijar (sv. krunicu).«

»Ah moj Isuse, da mi se baciti na Tvoje Srce! Ti si ljubav i nježnost. Ti znadeš i razumiješ sve. Ljudi jesu i ostaju samo ljudi . . .«

Došavši u kapelicu bez presv. Otajstva bolno je uzdahnula:

»Što ću ja ovdje? Tu nema Isusa. Ova lijepa i draga kapelica pusta je i prazna. Zar ću ja u ovom lječilištu živjeti bez Isusa? . . .«

Kad je Euharistični Isus došao u kuću bolesnome bratiću za okrepu, ona Mu je nastojala uvijek okititi stolić bijelim cvijećem. Ljubila je ono mjesto, na koje je svećenik stavio Isusa, govoreći:

»Hvala Ti, moj Isuse, što si se svratio u našu kuću.«

»Isuse, dovela sam Ti svoju dječicu k presv. Gozbi. Ta, to su Tvoji ljubimci. Čuvaj ih i blagoslovi! Meni daj, da im budem dobrom učiteljicom i majkom . . .«

Od velike ljubavi k Euharističnom Spasitelju potražila bi ona od vremena do vremena koju odraslu djevojku, koja nije još nikada primila sv. pričest. Takvu je djevojku poučavala o sv. ispovijedi i spremila je za prvu sv. pričest. O jednoj je pribilježila ove riječi:

»Lijep mi je bio svaki, a napose današnji Euharistijski sat pouke. Anice, rekla sam djevojci, kad bude Isus u tvojoj duši, tada Mu kaži sve, što ti je na srcu. Osobito Mu od srca zahvali na ovoj ljubavi, što je došao k tebi. — O, kako je lijepo raditi za Isusa . . . — Zvonce zvoni, Anica je molila i prviput primila premilog Isusa . . Kad je kasnije s drugaricama otišla, ostala sam sama uz Isusa, rekla sam Mu: Isuse, Ti vidiš, da Te ljubim i ljubim . . .«

Ona je u ljubavi k Isusu napredovala, kako Ga je i često molila: »Presv. Srce Isusovo, daj da Te ljubim sve više i jedina nagrada mojoj ljubavi neka bude, da Te sve više ljubim . . .« Da je doista napredovala u ljubavi Božjoj, dokazom su sve češća i veća trpljenja. U tom je naime najsigurniji znak ljubavi Božje. Jer što drugo znači trpjeti, nego to, da je Spasitelj nekoga čvrsto privinuo na svoje Srce, Srce trnjem ovjenčano?

Plodovi su presv. Euharistije bili kod nje izvanredni, osobito u strpljivosti i ljubavi.

»Uz Isusa i s Njime doista je mnogo lakše svako trpljenje. Bez Njega ne bi mogla trpjeti. On mi daje snagu i jakost.«

»Primila sam Premiloga . . . klanjala Mu se pod prilikom mile bijehe Hostijice. Molila sam Ga žarko. On mi uvijek odgovara: Moli, trpi, ljubi . . .«

»Gledala sam u lječilištu tijelovsku procesiju. Pazila sam na to, da ugledam milu bijelu Hostijicu, da se poklonim Njemu, Gospodinu svome, da Mu zahvalim za Njegovu neizmjernu ljubav . . . Njemu, mojem Premilome . . . Pratila sam Ga, gledala sam Ga, pošla sam za Njim do zlatnoga tabernakula. Slala sam Mu osjećaje srca svoga. Zatvorila se vrata svetohraništa, ali mojem srcu nisu zatvorila Isusa. Ja hoću da Ga uvijek gledam i žarko ljubim, dok smrt ne zatvori oči moje . . .«

»U dubokoj svojoj boli, u tuđini«, piše ona u Karlovim Varyma, »danas sam ipak sretna. Uspjelo mi useliti se u Haus St. Joseph. Sad sam u istoj kući s premilim Isusom . . . Kako li je On dobar . . .«

»Ovdje me imade Premili svakim časom uza Se. I opet sam skoknula k Njemu, jer Ga ljubim neizrecivo.« »U miloj sam kapelici. Isuse, Isuse, Isuse . . . Što da Ti kaže Tvoja bolesnica u zagrljaju Tvoga preslatkog Srca? . . .«

»U tajanstvenome mraku u maloj kapelici, sama, samcata sa Premilim . . . Isus i ja, sužanj Njegov. Karlove Vary, imate sjaja i užitka, ali ovo je najveća sreća klečati pred Isusom Bogom svojim . . .«

Višeput je Spasitelj iznenadio i preko očekivanja došao u njezinu dušu. Pojavile se razne zapreke, i u čas pale sve jedna za drugom. Tako joj je veselje božanski Zaručnik nerijetko pribavio:

»Bolesna sam, zaspala sam. Kasno sam došla u kapelicu. Nema više nikoga. Ah . . . moj Isuse, kako li si dobar! Eto nenadano došao neki strani svećenik, zamolila sam ga, i odmah mi je dao Tebe . . . O, hvala Ti, moj Isuse . . .«

Kad nije više mogla svaki dan u crkvu radi bolesti, predobri joj je Spasitelj vratio njezine posjete, dolazio je redovno k njoj kroz punih pet mjeseci. A ona je teško bolesna, puna zahvalnosti uzdisala:

»Vidim, dobro vidim, kolika je ljubav Isusova . . . On dolazi k ubogome stvoru svome svaki dan. O, Isuse, kako da Ti zahvalim na tolikoj Tvojoj ljubavi? . . .«

Ona je nastojala, da i dalje širi euharističnu ljubav. Zato imade i osim školske djece, više duša, koje treba upravo njoj da zahvale euharistični život.

Čedna i ponizna ljubica.

Adela se odlikovala velikom čednošću. Vladanje, hod, razgovor, pogled i odijevanje, sve je to pokazivalo veliku čednost. Odijevala se uvijek najčednije. Obično je imala odjeću tamne boje. Premda je sve bijelo jako voljela, ipak je rijetko viđena u bjelini, osim kad je u procesiji pratila Euharističnog Spasitelja. Nakita nije nosila. Koji put je samo uzela na zlatnome lančiću medaljicu Imakulate ili na nizu bisera medaljicu Lurdske Gospe. Prsten je nosila veoma rijetko. Ni cvijećem, što ga je toliko voljela, nije se kitila. Čini se, da se u pogledu nakita držala misli, što ih je kao učenica zapisala:

»Koliko je ružica okitilo grudi,
Izmamilo poglede radoznalih ljudi.
A koliko crvića iz ružina srca
Unišlo u čovjeka, učinilo mrca.«

I ako se nije služila nakitom, imala ga je dosta. Svoj je zlatni nakit ostavila crkvi presv. Srca Isusova za pozlatu kaleža. To je bila njezina želja, da presv. Krv bude na njezinome zlatu.

Predobri je Spasitelj ovu odabranu dušu uresio mirisnom ljubicom poniznosti. Premda je opis njezina rada kratak, ipak se razabire, da je vrlo mnogo radila. U svojem radu nije tražila ni sebe, ni išto za se, a najmanje štogod od ovoga svijeta. Što više, iza svakoga se uspjeha ona vješto povukla u pozadinu, da je ne bi hvalili ljudi. Pohvale je slučajno dobivene znala zgodno prenijeti na druge, koji su s njome sarađivali.

»Ja ne želim hvale ljudske, moj premili Isuse, i ako me znade nezahvalnost jako zaboljeti«, pribilježila je ona.

Svoj je rad posvetila Gospodinu. Kao što iza trpljenja, tako je i poslije rada izrekla lozinku svoga života: »Sve za Te, presveto Srce Isusovo . . .«

Čista i nevina duša.

Duše, koje Isus posebno odabire, obično čuva u potpunoj čistoći. Tako je On i u njezino srce usadio veliki zanos za djevičansku čistoću. Na to je On sam tako i toliko pazio, da je Adela djevičansku čistoću sačuvala do posljednjega daha svojega života. Premda do svoje smrti kao da nije ni znala za išta protivno sv. čistoći niti je poznavala bračni život, ipak je već kao malena djevojčica izbjegavala dječake. Neki joj se zato rugali zovući je »svetica«. Ona je izbjegavala muškaračko društvo, bojeći se i u najmanjoj sitnici za čistoću, premda nije znala, u čemu je povreda ove prelijepe kreposti. Imade i u tom nekih njezinih zapisaka i pripovijedanja:

»Naš nam je dragi profesor dr. Lang u školi vrlo lijepo tumačio uzvišenost braka, ali nam je još ljepše prikazao ljepotu potpune djevičanske čistoće.«

»Naša draga učiteljica, č. s. Klara, govorila nam je neprestano protiv braka. Ona bi nas sve željela vidjeti do konca života čistim djevičanskim učiteljicama. I doista čudno! Između svih mojih kolegica, a bilo nas preko četrgeset, malo se njih udalo. Od tih udatih neke su brzo umrle, a neke su vrlo nesretne u braku. Drugima je zaručnik ili umro ili se iznevjerio. Zato smo običavale govoriti: Č. s. Klara ne dopušta, pa ne dopušta.

»I ja sam se u 22. godini svoga života namjerila na mladića veoma vrijedna, koji me iskreno volio. Ja sam uzvraćala ljubav, no mirno mogu reći i pred svojim Spasiteljem, koji sve znade, moja je ljubav bila idealna, samoprijegorna i čista. Što je, i u čem je zapravo brak, to ja ne znam, ali znam, da on nije djevičanstvo. Zato sam se bojala stupiti u brak, premda sam ga idealnim bojama slikala u svojoj mašti. O, moj Isuse, znala sam govoriti, kad bismo nas dvoje posve čisto živjeli kao sada, i kad bi nam Ti čudesno umnažao porodicu, onda bi se doista htjela udati. Ja drugo ne razumijem, ne ću, ne želim ni misliti.

S ovim sam mladićem dosta rijetko bila. Bio je dobar i nježan, a ja sam ga učila pobožno štovati nebesku Majku. Jednom se prehladio i obolio od sušice u grlu. Odulje vrijeme bio je na Lošinju na liječenju, a onda je pošao u mjesto svoga službovanja. 18. III. 1906. dogodio mi se čudan slučaj. Pod veče, kad sam se spremala na blagoslov, odvukla me neka tajna sila k prozoru. Da li je tobila telepatija ili Providnost, ja ne znam. Došavši k prozoru, zapazila sam njega. Provezao se u kočiji s kolodvora kući. Drugi dan rano u jutro,

na dan sv. Josipa, bio je već mrtav. Ujak mu i brat, obojica svećenici, podijelili su mu zadnje sv. Sakramente. On je uzeo u ruke krunicu, koju sam mu ja dala, i u molitvi je izdahnuo . . . Moja ljubav dakle nije bila podlogom budućega braka, nego nova bol i žalost. Sjećam se, da sam se jako žalostila, mnogo i dugo trpjela, ali mi je i moj premili Isus udijelio predanje u sv. volju.«

»Još se našla trojica vrijednih i dobro situiranih ljudi, koji su se mnogo interesirali za mene, mislili na ženidbu, ali mene je Isus tako naštimao, da nisam o njima htjela ni čuti. Gospodin mi je dao neko zaziranje od braka. Sigurno se zato skrbila svojim zagovorom č. s. Klara, za koju držim, da je u lijepome nebu.«

»Jedna mi je prijateljica htjela tumačiti brak, no ja sam to najenergičnije odbila. Ja sam ovako sretnija, da ništa ne razumijem.«

»Jedna mi kolegica rekla: Ti bi drugačije sudila o braku, kad bi znala, u čemu je vrhunac tjelesne ljubavi. Ja ne poznam nikakve tjelesne ljubavi, a o čistoj ljubavi čula sam u crkvi, da je njezin vrhunac samoprijegor i žrtva.«

»Ja znadem, da me je u tom pogledu premili Isus uvijek čuvao, i da mi je u pomoći bila presv. Majka Marija.«

Ipak ju je Gospodin u toj stvari teško kušao ne dugo prije smrti. U najnezgodnije se vrijeme prehladila i zadobila tešku unutarnju upalu. Nikako nije htjela, da pozove liječnika, ginekologa.

»Ja volim umrijeti, nego li dati da me pregleda«, govorila je.

Kako su boli bivale sve veće, i nastala smrtna opasnost, dala se svrhunaravnim razlozima sklonuti, da pozovu liječnika.

»Zatvorila sam oči«, opisuje ona, »no i kroz zatvorene oči tekle su mi suze. U taj sam čas mislila, kako

Sama sam u šumici, moje misli lete k Premilome.

se premili naš Isus dao na Kalvariji sramotno svući«. Liječnik joj se divio. Ona je za sv. čistoću Isusa i pre-

svetu Majku Njegovu često molila i na tome im daru i bila veoma zahvalna.

Adela je bila potpuno nevina duša. Koji je poznavaju, i koji su gledali u njezinu dušu, uvjereni su, da ona nije Gospodina nikada uvrijedila teškim grijehom. Čuvala se uvijek i lakih svojevoljnih grijeha. Zato se nije poradi pretrpljenih nepravda usudila skoro nikome potužiti, osim duhovnome vođi. Bojala se naime, da ne bi time koga ogovarala. Voljela je pretrpjeti štetu i muke, negoli da izrekne koju laž, premda tom laži ne bi bila nikome naškodila, a sebi bi koristila. Bila je vrlo nježne savjesti. Premda je druge voljela ispričati u svojoj blagoj duši, prema sebi je ipak bila vrlo stroga. Sva nam ova svjedočanstva dokazuju, da je krsnu nevinost do smrti sačuvala neokaljanu.

Sva samo Božja.

U cijelom je svome životu mislila na nazočnost Božju. Za sva se svoja djela pitala: »Što želi moj premili Isus?« Kako Ga je žarko ljubila, tako je često na Nj mislila i s Njime je djetinjim načinom drugovala. Tražila Ga je svagdje.

»On je uvijek sa mnom. U crkvi je stvarno nazočan, u školi i domu govorim o Njemu, a lijepa me priroda sva na Nj spominje«.

S Njime je razgovarala kao da Ga vidi pred sobom. Iz srca joj je znao izletiti uzdah: »Isuse, ja Te ljubim, pak Te ljubim . . .« Nema gotovo stranice u njezinom dnevniku, a da ne bi bio spomenut »Premili«.

»Oh! premili Isuse, da padne ova bijela Euharistijska koprena, da Te zagledam licem u lice . . .«, znala bi uzdahnuti pred izloženim Svetootajstvom,

»I ja želim neprestano biti s Isusom, i poput sv. Male Terezije, štogod uraditi, da Ljubav bude ljubljena . . .« Oko toga je u cijelom svome životu nastojala, samo se sada, u novije vrijeme, poslužila riječima ove svetice.

U razgovoru s drugima uvijek bi rado spominjala Spasitelja. Kad je koga opominjala, da ne griješi, rado bi upozorila na Božju nazočnost i sveznanje.

Da se u poslu lako prenese mislima k Spasitelju, običavala bi preda se staviti sličicu Propetoga.

»Sjajno me i žarko sunce spominje vječnog Sunca, punog žarke ljubavi. Mjesec mi govori o Onoj, koja je lijepa kao mjesec. Isus je, hvala Mu, neprestano sa mnom.«

Misli o nazočnosti Božjoj pratile su je i u snu. Često je sanjala o Spasitelju Euharističnom, a jednom je san i zapisala doslovce:

»Klečala sam pred svetohraništem, i čula sam glas: Tu je tvoja ljubav . . .« Njemu se sva predala.

Lijepa se Adelina predanost Gospodinu razabire iz njezinih ovdje opisanih trpljenja. Iznijet ćemo ipak nekoliko cvijetaka, što se nalaze iza nekih pribilježenih patnja:

»Šuti i trpi, trpi i šuti! Bolno, bolno, i prebolno . . . Isuse, težak li je ovaj put. Ah, primi ove boli! . . .

»Isuse, kako duboku bol osjećam . . . Evo Ti ovo moje bolno srce . . . Ako Ti hoćeš, pošalji na mene još boli! . . .«

»Ovaj tjedan mnogo trpim, no od ljubavi spram Tebe, moj Isuse . . . Oh, Isuse, što bih ja bez Tebe? Zato hitim k Tebi! . . .«

»Danas eto teških boli. Tješila me pomisao na tabernakul i na presv. Hostiju u njem. Šta mi još treba na svijetu? . .«

»Kod Raspetog sam plakala, od srca plakala . . . Isuse, ove suze i boli Ti prikazujem danas za svoju braću. Kako li je često bolan moj život. Ta, on nije drugo do pregaranje . . . Isuse, Isuse, što bih ja bez Tebe? Gledanje u Te blaži mi ovo bolno srce, koje Ti se predaje i šapće: »Sve za Te, presv. Srce Isusovo!«

»Jako sam žalosna. Isuse, baš danas Te molim: Srce Isusovo, nasićeno pogrdama, smiluj nam se! Isuse, Ti si nasićen pogrdama. A ja? Oprosti mi! . . .«

»Idem primiti Premiloga u dušu, da uzmognem trpjeti i onda Mu zahvaliti . . .«

»U daljini na liječenju. Teško mi je i bolno, da proplačem. Preda mnom svanula slika Premiloga na Maslinskoj gori. Ah, Isuse, Tebi se predajem . . .«

»Danas me muče strašni grčevi. Čitala sam, kako je sv. Franjo u časovima muke zapjevao. Ajde, da i ja, sitni prašak prema velikome Svecu, nešto kušam. U muci sam svirala glasovir. Iza toga molila sam s mojima krunicu. U teškoj muci sam proplakala, a onda sam Isusu prikazala te muke . . .«

»Jako mi je zlo. O, križevi, križevi! Isuse, daj, da ih ljubim . . .«

»Da, Isuse, i ja želim biti Tvoja loptica . . . Teško sam bolesna. Ah, premili Isuse i u teškoćama ljubim Tvoje mile ruke. Ako Ti hoćeš, da mi ovaj Božić bude sav u trnju, predajem se Tebi, samo Ti budi s nama . . .«

»Tako teško hodam, jer me cijela desna strana tijela boli. Isuse, budi volja Tvoja! Neka i mene bode oštra slamica o ljetošnjem Božiću . . .«

»Moj Božić u bolesti, trpljenju i boli. Milo Djetešce, Ti si donijelo mir, ali i trpljenje . . . Ti trpiš u štalici, na oštroj slamici, a mi da ne trpimo? . . .«

»O, Isuse, primi moje boli, moje suze. Tebi ih prikazujem, jer Te nada sve ljubim . . .

Kongregacijska kapelica svetišta Srca Isusova. Palmotićeva ulica br. 31.

»Bilo mi je silno bolno radi neuslišanih molitava. Suze su samo tekle, ali duša govori: Gospodine, daj

što Ti hoćeš i kako Ti hoćeš. Upravljaj s nama, kako znaš i želiš, da bude Tebi veća slava. Postavi nas, kamo Ti je drago, i učini u svemu s nama, kako Ti je drago. Evo nas slugu Tvojih pripravnih na sve, jer ne želimo živjeti sebi, nego Tebi . . . Ah, da to možemo dostojno i savršeno! . . . — Ovu me molitvicu naučila draga moja učiteljica pokojna č. s. Klara.«

»O, koliko li sam molila i plakala, Majčice, pred Tobom, da Vlatku povratiš vid. Majčice, primila sam s dječicom premiloga Sinka Tvoga . . . Majčice, zar sve odbijaš? O, Majko, Majčice, posvema se predajem, govoreći Sinu Tvome: Budi volja Tvoja! Moje se boli smiruju u Tvojoj ljubavi . . .«

Kratko vrijeme prije smrti piše ona novoj nastojnici Marijine kongregacije uz drugo i riječi predanja u teškoj bolesti:

»I ako kroz suze, govorim Mu: Budi volja Tvoja . . .«

Uvijek moli za sve.

Vrlo često bi običavala, iza sv. Pričesti iznijeti pred Spasitelja i presv. Majku svoju kiticu molitava.

»Prosim Te, premili moj Isuse:

1. ljubav k Tebi i presv. Majci nebeskoj, milost svagdanje presv. Pričesti, i da preminem s Tobom, pod Euharistijskim prilikama nazočnim u duši.

2. zdravlje, Tvoju utjehu i pomoć,

3. odlučnost volje u dobru,

4. za svoju tetu, da bude sretna ovdje i u vječnosti,

5. za braću, (tu ih je sve redom spominjala),

6. za uslišenje njihovih molitava,

7. za povjerenu mi dječicu, i da budem dobra uzgojiteljica,

Adelin stan u Katančićevoj ulici broj 4. Prizmeno prvi prozor lijevo od ulaza.

8. za učiteljice i učitelje, s kojima sada zajedno službujem, i s kojima sam službovala,

9. za našu kongregaciju i djevojačko društvo i za njihove članice,

10. za sav naš rod i prijateljice,

11. za duhovnog vođu, da me upozna i vodi u nebo. Za njega i sve svećenike, koji su se preporučili u moje molitve,

12. za obitelj Borojević i dobročinitelje,

13. za sve one, koji su se preporučili u moje molitve,

14. za duše u čistilištu, napose naše i najzapuštenije,

15. za sv. Crkvu i milu domovinu Hrvatsku i sve njihove borce.«

Lijepa zaista kitica od petnaest cvijetaka, kako bi je ona sama običavala nazivati. Za sebe moli u prvom redu ono, što je vrhunaravno, a veći je dio preostalih prošnja dokazom ljubavi prema bližnjemu.

Osim ove kitice svojih molitava molila je ona svaki dan lijepu molitvicu »O, Gospođo moja« za sv. čistoću. Ako je s kime drugim zajedno molila, morao joj se čovjek diviti, kako je usrdno izgovarala i značajno naglašivala: »posvećujem Ti danas oči svoje . . ., da, sebe cijelu«. Ona je uopće molila sabrano i srdačno.

U njezinim je prozbenim molitvama obično bila prošnja za druge. Češće se u molitvama sjetila misija i svećeničkoga podmlatka. Rado je molila pred svetohraništem, kipom ili slikom nebeske Majke ili onog sveca, kome se preporučivala. Vrijedno je i to spomenuti, da je na glas zvona molila »Anđeo Gospodnji«, nalazila se gdje mu drago. Zvuk je zvona mogao snaći usred najveće gradske vreve. Krasno je tom zgodom bilo vidjeti, kako ne poznaje ljudskoga obzira, već se

svom pobožnošću križa. Sama je znala spomenuti, da to rado čini zato, neka se Spasitelj priznaje i pred onim ljudima, koji Ga se radi obzira ljudskoga kano stide.

Razne pobožnosti.

Adela je štovala i prizivala razne Božje ugodnike, u prvom redu sv. Josipa, kao hranitelja Isusova, prečistog zaručnika Djevičina i zaštitnika sretne smrti. Kad je iza sv. pričesti obavila zahvalu i molitve na čast presv. Majci, onda se svratila k oltaru sv. Anđela Čuvara. Njemu se dnevno molila, da je čuva, ali mu i dnevno zahvaljivala, što je neprestano čuva. Rado se molila i osobito je štovala svoju zaštitnicu sv. Adelu. Sv. Ivan Berchmans imao je posebne pobožnosti i štovanje u njezinoj duši. To još potječe iz vemena školovanja:

»Draga naša č. s. Klara stavila nas je pod zaštitu sv. Ivana Berchmansa. On je do sitnica vršio dužnosti svoga staleža Bogu za ljubav i tako se vinuo do velike svetosti. Osobito mi je drag ovaj svetac.«

U njezinom se radu i čitavom načinu života zapažalo, da želi nasljedovati baš sv. Ivana.

Uvelike je još štovala sv. Antuna Padovanskoga, za kojega je tvrdila, »da ju je često uslišao, no uvijek olajstveno, nikada onako, kako ga je molila. Njega sam molila razne milosti i darove, no podijelio mi i isprosio od Gospodina obično trpljenje uz mnogo veće milosti, nego li sam prosila.«

Mnogo je častila one svece, koji su napose povezani s presv. Srcem ili nebeskom Majkom, kao sv. Ivan Apostol, sv. Margarita Alacoque i bl. Bernardica. Od

sv. djevica osobito je štovala sv. Klaru, sv. Anđelu Merici i sv. Malu Tereziju. Častila je i prizivala sv. Franju Asiškoga i sv. Franju Žaverija, jer je u njih bila velika i žarka ljubav k Isusu. Vrlo je štovala i zazivala one svece, koji se napose odlikovali u sv. čistoći. Od sv. je Apostola sazivala sv. Petra, Pavla i Judu Tadeja.

»U životu sv. Petra su mi najmilije one riječi: Gospode, Ti sve znaš, Ti znaš, da Te ljubim. Tako i ja velim svojem Premilome: Ti sve znaš, Ti znaš i to, da Te ja ljubim.«

Njezina je pobožna duša častila Gospodina i zavjetima, što ih je u pojedinim zgodama zavjetovala, a onda i rado izvršila. Mnogo je prikazivala molitava, dobrih djela i oprosta za duše u čistilištu.

Još nekoliko napomena.

Adela je po temperamentu bila plašljiva, no nije joj manjkala stožerna krepost srčanosti, koja ju je tjerala u sve teškoće, samo da čini dobro. Lijepo je u nje cvjetala umjerenost sa svojim kćerima čednošću, stidljivošću i čistoćom, s blagošću i poniznošću. Od bogoslovskih je kreposti ljubav u kratko prikazana, a isto se i razabire, da je bilo u nje veliko ufanje i pouzdanje u Gospodina. Vjera je njezina bila živa i čvrsta. Ljubav k bližnjemu razabire se iz njezina rada, trpljenja i požrtvovnosti.

Ovo je tek nešto spomenuto uz neke njezine zapiske i bilješke. I ono drugo, što se nije moglo iznijeti, pokazuje njezin rad i njezina trpljenja, pobožnu dušu u žarkoj molitvi, njezinu čistoću i čežnju za krepostima, njezinu žarku ljubav k Spasitelju i presv. Djevici. Mirne

duše može se ustvrditi, da je Gospodin ovu dušu posebno odabrao, izvanrednim milostima opsipao i napose vodio k Sebi. Uz kišu nebeskih milosti, na Suncu Euharistijskome procvala je duša njezina kao lijepi bijeli cvijetak, i uz Njega je, svojeg Premiloga, svenula, da još ljepše procvate pred Njegovim vječnim prijestoljem . . .

K Zaručniku.

»Smrt je kazna za grijeh«, govorila bi Adela, »no ona nije tako strašna, kad znamo, da čovjeka premješta sa zemlje u vječnu domaju«.

Od smrti nesamo da nije zazirala, već je vrlo rado razmatrala o smrti, o udesu svoga tijela u grobu, i o polasku duše u vječnu domovinu. Češće je na koncu dana rekla ili pribilježila: »Dan utonuo, i opet smo bliži vječnosti«.

Na Veliki je petak jedne godine uz kip mrtvoga Spasitelja kod sv. groba razmatrala, i kasnije zapisala ove riječi:

»Gledam i gledam to mrtvo tijelo, a smrt mi je tako lijepa, jer i On, moj Isus leži mrtav . . . Zahvaljujem Mu na beskrajnoj ljubavi, što je umro za nas . . . «

Katkad je ponudila Spasitelju svoj život za druge, napose za teško bolesnog bratića.

Kako je Adelu predobri Spasitelj za života obasuo izvanrednim milostima, tako ju je i posebnim načinom uzeo k Sebi. U zadnje je vrijeme mnogo trpjela tjelesno i duševno. Opet je nebeski Zaručnik ostavi bez utjehe. Odulje vrijeme nije mogla dobiti svoga duhovnog vođe. Premda je Euharistijski Spasitelj već skoro pola godine dnevno dolazio u njezinu dušu, ostala je

najednom dvanaest dana bez sv. Pričesti, jer nije imao tko da joj donese. Radi bolesti i premnogih boli nije čudo, da joj je srce posve oslabilo. Krvi je imala malo, a i ta je bila otrovana žuči. Na 3. veljače bi prikovana uz krevet, jer joj silno pozlilo i vrlo je oslabila. To je bilo u četvrtak, dan, u koji je dugi niz godina posebnim načinom častila Euharističnog Isusa. Sutra i dalje do smrti dobivala je svaki dan presv. Pričest, za kojom je žudila neodoljivom čežnjom. Od četvrtka je do nedjelje vraćala svaku i najlakšu hranu. Kako je vraćanje prestalo, i kako je slični slučaj preboljela četiri mjeseca prije toga, nestalo je bojazni, da će umrijeti. Ipak je zaprosila sv. Zadnju Pomast. Duhovni vođa i svećenik, koji joj donosio sv. Pričest, mislili su, da nije potrebno.

Dok je toliko patila, molilo se za nju mnogo, da je Gospodin sačuva na životu. Veliki su zavjeti bili učinjeni na tu nakanu. Molile su za nju i redovnice u dalekom Lisieuxu, u Karmelu sv. Male Terezije. Ona se sama tužila, da ne može radi bolesti mnogo usmeno moliti:

»Ne mogu, ali zato Premilome prikazujem sve svoje teške muke kao molitvu.«

U noći od 7. na 8. veljače trpjela je strašne boli, i samo čeznula za tim, da svane jutro, pa da primi Spasitelja u dušu. I doista Ga je primila kod potpune svijesti kao sv. Popudbinu.

»O, premili Isuse«, rekla je, »danas si došao zadnji put u moju dušu«.

»Ne tako«, odgovori joj svećenik, »On će doći i sutra i svaki dan«.

»Ne će trebati«, odvrati ona, »jer ja ću danas umrijeti«.

Zahvala iza sv. Pričesti bili su uzdasi ljubavi i potpuno predanje u sv. volju Isusovu.

»Isuse, Tvoja sam i Tvoja hoću da budem.«

»Štogod želi premili moj Isus, neka čini sa mnom«, duboko je uzdahnula. Od zemaljskih riječi, čini se, nije drugo kazala toga dana nego: »Meni je užasno slabo«.

Pristala je na to, da još jednom dođe njezin vrsni liječnik. Obavila je uz svećenika još neke molitve, a onda je tražila sv. Zadnju Pomast i molitve za umiruće. Zamolila je svoga tetka, da ode po duhovnog vođu, i još je našla snage, da vikne za njim: »Neka uzme sv. ulje sa sobom«. Kad je došao duhovni vođa, i pred njim je govorila riječi potpunog predanja u Spasitelja. Njemu je i to kazala, da trpi Isusu za ljubav, i nabrojila mu osobe, za koje namjenjuje svoju muku. Kod potpune je svijesti, pobožno i predano primila sv. Zadnju Pomast. U to je vrijeme svećenik, koji ju je pričestio, molio molitve za umiruće. Uz njegovu je pomoć još jednom probudila savršeno pokajanje i djelo savršene ljubavi, a na to joj duhovni vođa podijelio potpuni oprost i papinski blagoslov. Smjerno je poljubila križić, i uprla oči spram duhovnog vođe, koji joj reče: »Ado, predaj se posve Isusu. Ta njegova si bila živa, budi i mrtva. Ako li pak On hoće, da još živiš i radiš za Nj, i to prihvati!« Ona je sve prihvatila. Još je zamolila duhovnog vođu, sada već slabim glasom, da ostane uza nju, no on je morao otići. Čim se otpremio, ponovila je uz drugog svećenika lozinku svoga života: »Sve za Te presv. Srce Isusovo!« zatim milu svoju molitvicu: Presv. Srce Isusovo, daj da Te ljubim sve više, i jedina nagrada mojoj ljubavi neka bude, da Te sve više ljubim!« Još jednu je rečenicu izustila: »Isuse, Tvoja sam i Tvoja hoću da budem . . . « Više nije imala ništa da reče na ovome svijetu. Odmah je iza toga zapala u agoniju.

Uz krevet su glasno molili svi njezini zlatnu krunicu i razne molitve. Upravo je taj čas došla i uzorna katol. učiteljica gđa Kürschner i priključila se molitvama. Nakon 25 minuta predala je dušu nebeskome Zaručniku . . . Bilo je to 8. II. 1927. u 12[10] sati.

Nakon smrti.

Neki su zapazili, da se prigodom njezine smrti nebo razvedrilo i sunce obasjalo zemlju. Ne može se time štogod dokazivati, no činjenica je, da je već preko

Grobnica na zagrebačkom Mirogoju.

mjesec dana bilo neprestano naoblačeno tmastim oblacima, i da je ona višeput u životu rekla. »Molit ću Isusa, da umrem na suncu«. Volila je ona sunce radi zdravstvenih razloga, a volila ga i kao sliku vječnoga Sunca, samoga Spasitelja.

Svi su pak prisutni zapazili, da joj je Gospodin mrtvo tijelo preobrazio. Lice joj je bilo u posljednje vrijeme upalo, tijelo bijaše tamno-žuto. Netom je umrla, usta su joj pomno zatvorena i svezana. Kad su je zaodjenuli u bijelu odjeću i stavili vijenac bijelih ruža i koprenu na glavu, bila je već promijenjena. Lice ispunjeno, a usta se malko otvorila na neki blaženi, rajski smiješak. Tko je god došao, da je vidi, nije se mogao nagledati. Svatko je dobio dojam, da joj i na mrtvome tijelu odsijeva izraz nebeske sreće duševne.

Kod sprovoda se zapazilo, da joj je lijes okićen bijelim cvijećem. Tko je god znao, da je ona za života kitila tabernakul i Gospin lik bijelim cvijećem, pitao se: nije li joj iza smrti Gospodin vratio ono bijelo cvijeće?

Sladak je Gospodin onima, koji Ga ljube, a ljubav prema Sebi stostruko nagrađuje. I na ovoj se odabranoj duši krasno proslavio. Ona je sad sretna, pred njezinim je očima pala ona bijela Euharistična koprena, i možemo se nadati, da Gospodina gleda licem u lice.

Iz raznih strana stigle sažalnice uvjeravaju rastuženu obitelj, da je Adela u nebu. »Ona je u nebu« . . . »Ona je na zemlji bila sveta duša . . .« »Ona je otišla k Isusu . . .« tako i slično pišu o njoj razne prijateljice i znanice.

Njezin duhovni vođa misli, da je Gospodin nakon smrti k Sebi uzeo, a jedan Isusovac je, čuvši pripovijedanje o njezinoj smrti rekao: »Kosto pčela poleti s

cvijeta ravno u košnicu, tako je ona iz svijeta poletjela ravno u nebo.« Nekadanji njezin ispovjednik piše: »Nemojte se žalostiti. Eto imate sad anđela u nebu, koji se moli za Vas.«

Ovaj životopis, uz njezine bilješke iz pisama i dnevnika, neka bude Gospodinu i presv. Majci na slavu, dušama ljudskim na pobudu.

Sadržaj: